

Powszechny

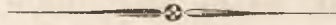
Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświęcimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Część XII.

Wydana i rozestana dnia 23. Września 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Anschütz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 23. September 1852.

Jahrgang 1851.

S p i s

wyłącznych przywilejów, dnia 20. Grudnia 1850 nadanych przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowy publicznych.

Przywilej Feliksowi Serse de Rosetti, w Tryjeście nr. 1509, nadany na wynalazek barwniku błękitnego, pod nazwą „istryjskiej farby błękitnej“ na pięć lat. Opis tegoż przejrany być może w c. k. namiestnictwie pomorskiem w Tryjeście, które go przechowuje dla wiadomości każdego (I. 8127—II. 1850).

Przywilej F. G. Rietschowi, radzcy księcia Oettingen-Wallerstojna, w Czeskim Rudolecu w Morawii, nadany na wynalazek narzędzia, „stołem horyzontalnym“ zwanego, który postawiony w okrętach przy wszystkich zwyczajnych poruszeniach zawsze powierzchnię horyzontalną zachowuje, na którym przeto przedewszystkiem mapy morskie rozpostrzeć, tudzież instrumenta obserwacyjne, naczynia stołowe i t. d. stawiać można, a który także na lądzie do postawienia narzędzi mierniczych lub innych przedmiotów, horyzontalnego położenia wymagających, przydatnym być może; przywilej ma trwać rok jeden. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (I. 8152—II. 1850).

Przywilej Hermanowi Barigozzi, giserowi w Medyjołanie (contrada dei Pennacchieri nr. 3232 i 3233), nadany na wynalazek nowej metody, jarzma dzwonowe z lanego żelaza z czopami i kółkami żelaznymi sporządzać; na rok jeden. Opis tegoż przejrany być może w c. k. namiestnictwie w Medyjołanie, gdzie dla wiadomości każdego przechowuje się (I. 8215—II. 1850).

Przywilej Maurycemu Kneplerowi, mechanikowi z Haberny w Czechach, przebywającemu teraz w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 687), nadany na wynalazek cybuszków ku dłuższemu kurzeniu cygarów, za pomocą których dym bardzo chłodnie i jest przyjemniejszym, każde zaś cygaro do szczytu wypalić się daje, a które bardzo łatwo czyszczone być mogą, dobrze ciągną i bardzo tanio kosztują; na rok jeden. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (I. 8236—II. 1850).

Przywilej Karolowi Ederowi, kolorzycie w wytłoczni J. Rossego w Unter-St. Veit koło Wiednia, na ręce Dr. Drechslera, nadwornego i krajowego adwokata w Wiedniu (miasto nr. 981), nadany na rok jeden na wynalazek, w skutek którego barwnik z porostu skalnego jako farba sijałkowa ku tłoczeniu za pomocą maszyny lub ciśnięcia ręcznego usadawia się na tkaninach z rozmaitych nici mieszanych. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (I. 8237—II. 1850).

V e r z e i c h n i s s

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 20. Dezember 1850 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Felice Serje de Rosetti, zu Triest Nr. 1509, auf die Entdeckung einer Blaufarbesubstanz „Istrianerblau“ genannt; für Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. k. Küstenländischen Statthalterei in Triest zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8127 — S. 1850).

Dem J. G. Rietsch, fürstlich Dettingen-Wallerstein'schen Rathe, zu Bömisch-Rudolitz in Mähren, auf die Erfindung einer Vorrichtung „Horizontaltisch“ genannt, welcher in Schiffen bei allen gewöhnlichen Bewegungen derselben immer an seiner Oberfläche horizontal bleibe, daher zum Darauflegen von Seekarten, Observations-Instrumenten, Speisegeräthen u. s. w. sich vorzüglich eigne, aber auch zu Land für Meßinstrumente, oder andere Gegenstände, die einer horizontalen Lage bedürfen, anwendbar sei; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 8152 — S. 1850).

Dem Hermann Barigozzi, Metallgießer zu Mailand (Contrada dei Penacchieri Nr. 3232 und 3233), auf die Erfindung einer neuen Methode, die Glockenhelme (Soche) aus Gußeisen mit eisernen Zapfen und Rädern herzustellen; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Mailand zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8215 — S. 1850).

Dem Moriz Knepler, Mechaniker aus Habern in Böhmen und derzeit zu Wien (Leopoldstadt Nr. 687), auf die Erfindung von Rauchverlängerungs-Zigarrenspitzen, mittelst welchen der Rauch sehr abgekühlt und angenehm werde, jede Zigarre auf das kleinste Stückchen verrauchet werden könne, und welche sich sehr leicht reinigen lassen, einen guten Zug besitzen und sehr billig zu stehen kommen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 8236 — S. 1850).

Dem Karl Eder, Kolorist in der Druckfabrik des J. Rossi zu Unter-St. Veit bei Wien, durch Dr. Drechsler, Hof- und Gerichts-Advokaten in Wien (Stadt Nr. 981), auf die Erfindung, das Pigment des Orseillekrautes als violette Farbe für Maschinen und Handdruck auf Geweben, welche aus verschiedenartigen Fäden gemischt sind, zu fixiren; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 8237 — S. 1850).

Przywilej Kajetanowi Pizzighellemu, prowizorowi składu fabrycznego wie-
deńskich towarów szmuklerskich pod modną wstęgą, w Wiedniu (miasto nr. 1122),
nadany na ulepszenie złotych pendentów dla urzędników wojskowych i cywil-
nych, które z obu stron bez przekłucia złotego pasa rozszerzać i ścieśniać
można; na rok jeden. Opis tegoż przejrzanym być może w niższo-austriyac-
kiem c. k. namiestnictwie, które go dla wiadomości każdego przechowuje
(I. 8270—H. 1850).

Przywilej Ferdynandowi Krabesowi, chemikowi i destylatorowi w Witten-
berdze w Prusiech, przebywającemu teraz w Wiednia (Leopoldstadt nr. 60),
nadany na wynalazek właściwych aparatów i właściwego sposobu postępowania,
aby każdą prostą gorzałkę codziennie i w dowolnej ilości przepalić nie tylko na
spirytus (wyskok) 36 do 38 stopni mający i bez przyswędu, lecz także na
chemicznie czysty, t. j. prawdziwy od przyswędu oczyszczony alkohol; na rok
jeden. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów policyi
zdrowia nie ma przeciw wykonywaniu tego przywileju nie do zarzucenia. Zło-
żono także rewers, którego się od cudzoziemców wymaga (I. 8360—H. 1850).

Bruck m. p.

341.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowl publicznych z dnia 26. Grudnia 1850,

**mocą którego kilka przywilejów częścią z powodu dobrowolnego
zrzeczenia się, częścią dla niewykonywania za zgasie uznano.**

Następujące wyłączne przywileje uznano za zgasie częścią z powodu do-
browolnego zrzeczenia się, częścią dla zaniechanego wykonywania tychże,
a mianowicie:

1. Z powodu dobrowolnego zrzeczenia się. Dwa przywileje Karolowi
Fr. Looseyowi dnia 22. Grudnia 1847 nadane, jeden na ulepszenie postępowania
przy gnojeniu, drugi na ulepszenie wirujących machin parowych.

2. Dla zaniechanego wykonywania. Przywilej Wiliamowi Fothergillowi
Cooke dnia 24. Lipca 1846 nadany na ulepszenia elektrycznych telegrafów;
przywilej Wiliamowi Piddingowi dnia 23. Czerwca 1848, nadany na ulepszenia
w metodzie wyciągania pewnych roślinnych pierwiastków, naostatek przywilej
Edwardowi Augustynowi Kingowi dnia 27. Lutego 1846, nadany na wynalazek
w tworzeniu światła elektrycznego.

Dotyczące opisy przywilejów można przejrzeć w c. k. politechnicznym
zakładzie, gdzie dla wiadomości każdego są przechowane.

Bruck m. p.

Dem Kajetan Pizzighelli, Geschäftsführer der Wiener Posamentirwaaren-Fabriksniederlage zum Modeband, - zu Wien (Stadt Nr. 1122), auf die Verbesserung der Militär- und Zivilbeamten-Goldkuppeln, welche beiderseits erweitert und verengt werden können, ohne die Goldborten durchzustechen; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8270 — S. 1850).

Dem Ferdinand Krabes, Chemiker und Destillateur zu Wittenberg in Preußen, derzeit zu Wien (Leopoldstadt Nr. 60), auf die Erfindung eigener Vorrichtungen und eines eigenthümlichen Verfahrens, um aus jeder Gattung rohen Branntweines fuselfreien 36 bis 38 gradigen Weinsprit (Weingeist) sowohl, als auch chemisch reinen, d. i. fuselfreien absoluten Alkohol täglich in beliebig großer Menge zu erzeugen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8360 — S. 1850).

Druck m. p.

341.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 26. Dezember 1850,

womit mehrere Privilegien theils durch freiwillige Zurücklegung, theils wegen Nichtausübung für erloschen erklärt werden.

Nachfolgende ausschließende Privilegien sind theils durch freiwillige Zurücklegung, theils wegen Nichtausübung für erloschen erklärt worden, und zwar:

1. Durch freiwillige Zurücklegung. Die beiden Privilegien des Karl Fr. Loosy ddo. 22. Dezember 1847, auf eine Verbesserung des Düngungsverfahrens und auf eine Verbesserung an den rotirenden Dampfmaschinen.

2. Wegen Nichtausübung. Das Privilegium des William Fothergill Cooke ddo. 24. Juli 1846, auf Verbesserungen an elektrischen Telegraphen; das Privilegium des William Bidding ddo. 23. Juni 1848, auf Verbesserungen in der Methode, gewisse vegetabilische Extrakte darzustellen, und das Privilegium des Eduard Augustin Ring ddo. 27. Februar 1846, auf eine Erfindung in der Erzeugung eines elektrischen Lichtes.

Die dießfälligen Privilegiums-Beschreibungen befinden sich bei dem k. k. politechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Druck m. p.

342.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 31. Grudnia 1850,

mocą którego przywilej Aleksandrynie Casati nadany na ulepszenie pomady oblicznej, przedtem już uprzywilejowanej, tudzież na wynalazek potrzebnej do tego wody, na rok dwunasty i trzynasty przedłużono.

Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych raczyło przywilej Aleksandrynie Casati, wdowie po urzędniku w Wiedniu dnia 3. Sierpnia 1838, nadany na ulepszenie pomady oblicznej, przedtem już uprzywilejowanej, a razem na wynalazek potrzebnej do tego wody, przedłużyć na przeciąg 12. i 13. roku.

Bruck m. p.

343.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 31. Grudnia 1850,

którem na lat cztery przedłużono przywilej, Franciszkowi Secchi nadany na wynalazek w snowaniu włókien z orzechów jedwabniczych (kokonów), tudzież w rozmoczeniu włókien odpadłego jedwabiu.

Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych raczyło przywilej, który Franciszkowi Secchi w Medyolanie dnia 1. Marca 1850 nadało na wynalazek w snowaniu włókien z orzechów jedwabniczych (kokonów), tudzież w rozmoczeniu w świeżej wodzie włókien odpadłego jedwabiu, przedłużyć na przeciąg drugiego, trzeciego, czwartego i piątego roku.

Bruck m. p.

344.

S p i s

wyłącznych przywilejów, dnia 31. Grudnia 1850 nadanych przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych.

Przywilej Karolowi Beinhauerowi, kupcowi i fabrykantowi w Hamburgu, na ręce synów F. Winklera, żelaźnika w Wiedniu (miasto nr. 944), nadany na lat pięć na ulepszenie pieców, którego skutkiem oszczędne i dogodne opalanie pokojów. Opis tego przywileju czytać można w niższo-austryjackiem c. k. namiestnictwie, które przechowuje go dla wiadomości każdego. Ze względów

342.

**Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche
Bauten vom 31. Dezember 1850,**

wodurch das der Alexandrine Casati ertheilte Privilegium auf eine Verbesserung ihrer privilegirt gewesenen Gesichtspomade und auf die Erfindung eines hierzu nöthigen Wassers auf das 12. und 13. Jahr verlängert wird.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat das Privilegium der Alexandrine Casati, Beamtenwitwe in Wien ddto. 3. August 1838, auf eine Verbesserung ihrer privilegirt gewesenen Gesichtspomade und auf die Erfindung eines hierzu nöthigen Wassers, für die Dauer des 12. und 13. Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

343.

**Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche
Bauten vom 31. Dezember 1850,**

womit das dem Franz Secchi auf eine Entdeckung im Abwinden der Seide von den Kokons und im Aufweichen der Seiden-Abfälle verliehene Privilegium auf vier Jahre verlängert wird.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat das Privilegium des Franz Secchi in Mailand, ddto. 1. März 1850, auf eine Entdeckung im Abwinden der Seide von den Kokons und im Aufweichen der Seiden-Abfälle durch frisches Wasser, für die Dauer des 2., 3., 4. und 5. Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

344.

V e r z e i c h n i ß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche
Bauten am 31. Dezember 1850 verliehenen ausschließenden
Privilegien.

Dem Charles Weinhaner, Kaufmann und Fabrikanten in Hamburg, durch F. Winkler's Söhne, Eisenhändler in Wien (Stadt Nr. 944), auf die Verbesserung von Defen, wodurch eine sparsame und zweckmäßige Zimmerheizung erzielt werde; für Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicher-

bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nie na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, którego się od cudzoziemców wymaga, (l. 8449—H. 1850).

Przywilej Aleksandrowi Flebusowi, upoważnionemu fabrykantowi kapeluszków jedwabnych w Wiedniu (miasto nr. 983), na ręce Jakóba Flebusa, kapelusznika w Wiedniu (Wieden nr. 48), na lat dwa, nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu kapeluszków i innych nagłówek, którego istotą jest takie besowanie sierści zwierzęcej, że pilśń podczas wálkowania przybiera barwę, którą jej dać zamierzono; że za użyciem pewnej maszyny zwykłego trzepania sierści zupełnie zaniechać, i teźże za użyciem chemicznych środków podczas wálkowania tęgość skóry nadać można; że zapomocą ulepszanego mydła nieprześiąkłego, kapelusze potu i deszczu nie przepuszczają; nakoniec że wszelkie pilśniane przykrycia głowy, mianowicie przyłbice, czaka, kapelusze dla postyljonów i majtków, nowoodkrytym dla rzeczy pilśnianych umyślnie przysposobionym lakierem trwale i w ten sposób lakierują się, iż pierwotnej swej lekkości i elastyczności nie tracą, nie pękają, aniteż glansu nie pozbywają. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8485—H. 1850).

Przywilej Karolowi Koehlerowi, byłemu c. k. wojskowemu pod lekarzowi w Pradze, nr. 695—2, na rok jeden, nadany na wynalazek tynktury, korzenie włosów ożywiającej i wzmacniającej, która będąc złożoną jedynie tylko ze wzmacniających pierwiastków roślinnych, sprawia, że korzenie włosów, jeśli zupełnie nie uschły, nabywają życia z tym skutkiem, iż włosy do najpóźniejszego wieku rosną i nie léżą. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych wykonaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie (l. 8591—H. 1850).

Przywilej Rudolfowi Raedschowi, gymnazyjalnemu nauczycielowi i księgarzowi w Sorawie w Dolnej Luzaeyi, na ręce C. B. Wakla, komisanta handlowego w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 7) na rok jeden, nadany na wynalazek elektrycznego telegrafu drukowego, za pomocą którego depesze przesłane przez telegrafy elektryczno-magnetyczne drukowane nadchodzą, który przy każdym elektryczno-magnetycznym telegrafie, według systemu Morsego albo Baignego skazówką opatrzonego, z łatwością da się umieścić, bardzo porządnie i całkiem pojedynczo jest wystawiony, wszelki bład urzędników przy odczytywaniu lub spisywaniu depeszy czyni niemożliwym, wszelkiemu doniesieniu nadając cechę wiarygodności, depeszę w zupełnej tajemnicy utrzymać może, łatwo naprawić się daje i działa z taką samą szybkością jak telegraf, który nie ma tego urządzenia. Wynalazek ten otrzymał w królestwie Pruskim na lat sześć przywilej, poczynający od dnia 11. Marca 1850. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy i złożył rewers, którego się od cudzoziemców wymaga (l. 8627—H. 1850).

heitsrückfichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8449 — S. 1850).

Dem Alexander Flebus, befugten Selbshutmacher in Wien (Stadt Nr. 983), durch Jakob Flebus, Hutfabrikanten in Wien (Wieden Nr. 48), auf die Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung von Hüten und andern Kopfbedeckungen, welche darin bestehe, jedes thierische Haar derart zu beizen, daß der Filz während des Walkens die gewünschte Farbe erhalte, durch Anwendung einer Maschine das übliche Fachen der Haare ganz zu beseitigen, durch Anwendung chemischer Mittel dem Filze während des Walkens eine lederartige Festigkeit zu verschaffen, durch Verbesserung der wasserdichten Seife die Hüte gegen Schweiß und Regen undurchdringlich zu machen, endlich alle Gattungen von Kopfbedeckungen aus Filz, namentlich Pickelhauben, Czako, Postillons- und Matrosenhüte zc., durch Anwendung eines neuen, für den Filzstoff eigens zubereiteten Lackes dauerhaft und derart zu lackiren, daß die ursprüngliche Leichtigkeit und Elastizität des Filzes nicht verändert und zugleich das Springen und Mattwerden des Lackes vermieden werde; für Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8485 — S. 1850).

Dem Karl Köhler, gewesenen k. k. Militär-Unterarzt in Prag, Nr. 695 -2, auf die Erfindung einer Haarzwiebel-Belebungs- und Kräftigungs-Essenz, welche durchaus nur aus stärkenden Pflanzenstoffen bestehe und bewirke, daß die nicht ganz abgestorbenen Haarzwiebeln derart belebt werden, daß die Haare bis in's höchste Alter wachsen und nicht ausfallen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rückfichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 8591 — S. 1850).

Dem Rudolf Raedisch, Gymnasial-Lehrer und Buchhändler zu Sorau in der Niederlausitz, durch C. B. Wahl, Handlungs-Kommissionär in Wien (Leopoldstadt Nr. 7), auf die Erfindung eines elektrischen Drucktelegraphen, wodurch die durch die elektromagnetischen Telegraphen eingehenden Depeschen gedruckt erscheinen, und welcher an jedem elektro-magnetischen Telegraphen, der nach Morse's oder Bain's System Weisewerk besigt, mit Leichtigkeit angebracht werden könne, äußerst solid und ganz einfach gebaut sei, jeden Fehler der Beamten beim Ablesen oder Niederschreiben der Depeschen unmöglich mache, jeder Nachricht eine authentische Form gebe und völlige Geheimhaltung der Depesche möglich mache, leicht herzustellen sei und mit gleicher Schnelligkeit wie der Telegraph ohne diese Einrichtung wirke; für Ein Jahr. Im Königreiche Preußen ist diese Erfindung seit 11. März 1850 auf Sechs Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8627 — S. 1850).

Przywilej Ernestowi Kaemmererowi, byłemu kapitanowi i właścicielowi fabryki w Bydgoszczy (Brombergu) w Prusiech, na ręce H. D. Schmida, krajowego upoważnionego fabrykanta machin w Wiedniu (Landstrasse nr. 144) na lat pięć, nadany na wynalazek siewników nowego składu, za pomocą których na pewnej przestrzeni pewny wysiew równo się rozdziela. Opis tego przywileju przejrzeć można w niższo-austryjackim namiestnictwie, gdzie dla wiadomości każdego jest przechowany. Uprzywilejowany złożył rewers, którego wymaga się od cudzoziemców (l. 8629—H. 1850).

Przywilej Julijanowi Franciszkowi Belleville w Nancy we Francyi, na ręce Fryderyka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat dwa, nadany na wynalazek nowego systemu tworzenia w okamgnieniu pary, przyczem usuwa się wszelkie niebezpieczeństwo rozpuku, i paliwo znacznie się oszczędza. Opis tego przywileju przejrzeć można w c. k. niższo-austryjackim namiestnictwie, gdzie ku wiadomości każdego jest przechowany. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie, byle co do używania kotłów parowych istniejące przepisy należyte zachowano. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8629—H. 1850).

Julijuszowi Eilenbergerowi, cywilnemu inżynierowi w Wiedniu (miasto nr. 616), na rok jeden, nadany na wynalazek i ulepszenie w tworzeniu i zachowaniu chemiczno-czystego kwasu węglanego; toż zasadza się: 1) na ulepszonym aparacie do wydawania chemiczno-czystego kwasu węglanego; 2) na nowym sposobie zatykania flasz kruszczem, które dopuszcza ulanie dowolnej ilości płynu bez ulotnienia gazu, który w nim się znajduje; 3) na używaniu gutta-perchy do zatykania flasz; 4) na użyciu wspomnianych narzędzi i aparatów do wydawania i ulewania płynów, wolnym kwasem węglanym brzeziennych. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie, byle tylko przy tych aparatach wszystkie rury, kłapy i kurki, które z płynem w styczności bywają, sporządza no nie z kruszców szkodliwych, t. j. nie z miedzi, mosiądzu etc., lecz z cyny, jeśli mają być kruszczowe, zresztą zaś ze szkła, albo gutta-perchy (l. 8629—H. 1850).

Przywilej Janowi Bogusławowi Seyrigowi, mechanikowi w Nottingham w Anglii, na ręce Dra. Karola Kubenika w Wiedniu (Gumpendorf nr. 191), na dwa lata, nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu i oczyszczaniu cukru, przyczem wynalezione do tego narzędzia także przy operacjach przemysłu innego rodzaju użyte być mogą. Opis tego przywileju przejrzeć można w niższo-austryjackim c. k. namiestnictwie, gdzie ku wiadomości każdego jest prze-

Dem Ernst Kämmerer, Hauptmann außer Dienst und Fabriksbesitzer zu Bromberg in Preußen, durch H. D. Schmid, landesbefugten Maschinenfabrikanten in Wien (Randstraße Nr. 144), auf die Erfindung einer neuen Konstruktion von Säemaschinen, womit auf eine bestimmte Fläche eine bestimmte Einsaat gleichmäßig vertheilt werde; für Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8629 — S. 1850).

Dem Julien François Belleville zu Nancy in Frankreich, durch Friedrich Nöbinger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines neuen Systems augenblicklicher Dampferzeugung, wobei jede Gefahr des Explodirens beseitiget und eine beträchtliche Ersparung an Brennmaterialie erzielt werde; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter gehöriger Beobachtung der für die Benützung der Dampfessel bestehenden Vorschriften kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8629 — S. 1850).

Dem Julius Ellenberger, Zivil-Ingenieur in Wien (Stadt Nr. 616), auf die Entdeckung und Verbesserung in der Erzeugung und Verwahrung von chemisch-reiner Kohlensäure, welche in Folgendem bestehe: 1. In einem verbesserten Apparate zur Darstellung chemisch-reiner Kohlensäure; 2. in einer neuen Methode von Flaschenverschluß mit Metall, welcher das Herausströmen einer beliebigen Flüssigkeitsmenge ohne Verflüchtung des in der Flüssigkeit enthaltenen Gases zulasse; 3. in der Anwendung von Gutta-Percha zur Darstellung von Flaschenverschlässen; 4. in der Anwendung der genannten Werkzeuge und Apparate zur Darstellung und zum Verschleibe von Flüssigkeiten, die mit freier Kohlensäure impregniert sind; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß sämtliche Röhren, Klappen und Hähne, welche mit der Flüssigkeit in Berührung kommen, aus keinem schädlichen Metalle, d. i. nicht etwa aus Kupfer oder Messing u. c., sondern entweder, wenn metallisch, von Zinn, sonst aber von Glas oder Gutta-Percha verfertigt werden (Z. 8629 — S. 1850).

Dem Johann Gottlob Seyrig, Mechaniker zu Nottingham in England, durch Dr. Karl Kubenik in Wien (Gumpendorf Nr. 191), auf die Erfindung und Verbesserung in der Fabrikation und Raffinirung des Zuckers, wobei die hiezu erfundenen Werkzeuge auch bei Operationen in anderen Industriezweigen angewendet werden können; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffent-

chowany. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8629—H. 1850).

Przywilej Janowi Jakóbowi Greenough, inżynierowi w Wasyngtonie w Północnej Ameryce, na ręce Dra. Henryka Pergera sen., nadwornego i krajowego adwokata w Wiedniu (miasto nr. 1072), na pięć lat, nadany na wynalazek maszyny „elektro-dynamiczno-osną“ zwanej, którą przez oddziaływanie magnesów i przewodników prądu elektrycznego wyprowadzić można siłę mechaniczną dowolnej rozciągłości. W Anglii i Francji dano na ten wynalazek przywilej na lat czternaście, począwszy od dnia 31. Lipca 1850. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów publicznego bezpieczeństwa wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego od cudzoziemców wymaga się (l. 8629—H. 1850).

Przywilej R. W. Urlingowi, inżynierowi w Brukseli, na ręce Dra. Franciszka Wertfaina, niższo-austriackiego agenta publicznego we Wiedniu (miasto nr. 469), na lat trzy, nadany na ulepszenia hamulców przy wozach żelaznej kolei, których przeznaczeniem jest pęd wozów zatrzymywać lub zwalniać. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8629—H. 1850).

Bruck m. p.

345.

S p i s

wyłącznych przywilejów, dnia 4. Stycznia 1851 nadanych przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowy publicznych.

Przywilej Wiljamowi Elljotowi, kupcowi w Berlinie, na ręce Dra. Fryderyka Teltschera, nadwornego i krajowego adwokata w Wiedniu (miasto nr. 586), na lat pięć, nadany na wynalazek aparatów do zwęglania materiałów palnych zapomocą nieustannego prądu rozwrzanej pary. Na ten wynalazek wydane zostały przywileje: w Prusiech ośmioletni od dnia 13. Października 1849, w Hanowerze pięcioletni od dnia 1. Listopada 1849, w Saksonii ośmioletni od dnia 15. Września 1849. Opis danego przywileju przejrzeć można w niższo-austriackiem c. k. namiestnictwie, gdzie dla wiadomości każdego jest zachowany. Ze względów publicznego bezpieczeństwa wykonywaniu onego nie stoi na zawadzie, byle ściśle zachowano przepisy, we względzie użycia aparatów parowych w ogólności istniejące. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8423—H. 1850).

lichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8629 — S. 1850).

Dem John James Greenough, Ingenieur zu Washington in Nordamerika, durch Dr. Heinrich Berger sen., Hof- und Gerichtsadvokat in Wien (Stadt Nr. 1072) auf die Erfindung einer Maschine, „elektrodynamische Arrial-Maschine“ genannt, womit eine mechanische Kraft in beliebig großer Ausdehnung durch Wechselwirkung von Magneten und Leitern elektrischer Ströme erzeugt werden könne; für Fünf Jahre. In England und Frankreich ist diese Erfindung seit 31. Juli 1850 auf Vierzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8629 — S. 1850).

Dem R. W. Urling, Ingenieur in Brüssel, durch Dr. Franz Wertfein, niederösterreichischen öffentlichen Agenten zu Wien (Stadt Nr. 469), auf die Verbesserungen der Pressen (Bremsen) der Eisenbahnwagen, um deren Gang aufzuhalten oder langsamer zu machen; für Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8629 — S. 1850).

Bruck m. p.

345.

B e r z e i c h n i s s

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 4. Jänner 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem William Elliot, Kaufmann in Berlin, durch Dr. Friedrich Teltcher, Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien (Stadt Nr. 586), auf die Erfindung von Apparaten zur Verkohlung von Brennmaterialien durch einen kontinuierten Strom von überhitztem Dampfe; für Fünf Jahre. Diese Erfindung ist in Preußen seit 13. Oktober 1849 auf Acht Jahre, in Hannover seit 1. November 1849 auf Fünf Jahre, in Sachsen seit 15. September 1849 auf Acht Jahre patentirt. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen, sobald die bei dem Gebrauche der Dampfapparate im Allgemeinen bestehenden Anordnungen genau befolgt werden. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8423 — S. 1850).

Przywilej Ludwikowi Lo Presti w Paryżu, na ręce Dra. Ignacego Wildnera-Maithstejna, nadwornego i krajowego adwokata w Wiedniu (miasto nr. 254), na rok jeden, nadany na wynalazek, zapomocą którego unika się zbytecznych wydatków, powodowanych zakupem i kładzeniem szyn na kolejach żelaznych, mimotego jednak zyskiwa te same korzyści, jakie sprawują szyny kładzione. Opis tego przywileju przejrzeć można w niższo-austryjackiem c. k. namiestnictwie, gdzie dla wiadomości każdego jest zachowany. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie (l. 8630—H. 1850).

Przywilej Maciejowi Salcherowi, guzikarzowi we Wiedniu (Neubau nr. 294), na rok jeden, nadany na ulepszenie maszyny do pokrywania guzików, zapomocą której takowe ułatwionym trybem prędkiej, piękniejszej i taniej jak dotąd się fabrykują. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8630—H. 1850).

Przywilej J. Fichtnerowi, posiadaczowi c. k. uprzywilejowanej fabryki cyców i kartunów, w Wiedniu (miasto nr. 580), na rok jeden, nadany na ulepszenie, w skutek którego półwełniane materyje (osnowy bawełnianej a wątku wełnianego), tudzież bawełniane materyje tak się przyrządzają, aby barwy na tychże żywiej występowały i taniej wyrabiane być mogły, i aby szczególnie one usposobić do przyjęcia barwniku porostu skalnego. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 8630—H. 1850).

Przywilej Augustowi Habenichtowi, fabrykantowi galanteryjnych towarów skórzanych i cywilnemu introligatorowi w Wiedniu (Neubau nr. 158), na rok jeden, nadany na wynalazek ramek do cygarnic i kalet na pieniądze, u których nit zewnętrzzną obrączką tak jest przykryty, że przezto osłonięcie wszelkiej nierówniny, nie wyciera się skórka na krajach; że sprężyny zamczkowe w samych ramkach są ukryte, a tylko mała sterczy wypukłość, za której przyciśnięciem kaleta się otwiera. Opis tego przywileju przejrzeć można w niższo-austryjackiem c. k. namiestnictwie, gdzie dla wiadomości każdego jest przechowany (l. 8630—H. 1850).

Przywilej Janowi Chrzecieliowi Moinierowi, rękodzielnikowi w Petite-Villette pod Paryżem (ulica Thionville nr. 6), na ręce Ludwika Henryka Juljusza Marschala, byłego dyrektora listy cywilnej i kawalera legii honorowej w Paryżu (rue Larvisier nr. 13), przebywającego nateraz w Wiedniu (miasto nr. 785), u dyrektora administracyi Hembergera, na lat pięć, nadany na ulepszenie w wyrabianiu mydła wszelkiego gatunku zapomocą właściwego postępowania, którem uzyskuje się znaczniejsza ilość fabrykatu, bez pogorszenia jakości tegoż. We Francyi nadano na to ulepszenie piętnastoletni przywilej, poczynający od dnia 7. Czerwca 1850. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8768—H. 1850).

Dem Louis Jo Presti in Paris, durch Dr. Ignaz Wildner = Matthesstein, Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien (Stadt Nr. 254), auf die Erfindung, wodurch die übermäßigen Ausgaben, welche der Ankauf und die Legung der Schienen auf Eisenbahnen verursachen, vermieden, dabei aber doch dieselben Vortheile wie durch die Schienen erzielt werden; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 8630 — S. 1850).

Dem Mathias Salcher, Knöpffabrikant in Wien (Neubar Nr. 294), auf die Verbesserung einer Maschine zum Ueberziehen der Knöpfe, wodurch selbe mit erleichterter Manipulation schneller, schöner und billiger als bisher fabrizirt werden; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8630 — S. 1850).

Dem J. Fichtner, Besitzer der k. k. privilegierten Abgersdorfer Zig- und Rattun-Fabrik, in Wien (Stadt Nr. 580), auf die Verbesserung halbwoollene Stoffe (die Kette von Baumwolle und der Eintrag von Schafwolle) so wie Baumwollstoffe derart vorzubereiten, daß die Farben auf denselben lebhafter erscheinen und billiger erzeugt werden können, und daß sie vorzüglich geeignet seien, das Pigment der Orseille zu fixiren; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 8630 — S. 1850).

Dem August Habenicht, Ledergalanteriewaaren-Fabrikant und bürgerlichen Buchbinder in Wien (Neubau Nr. 158), auf die Erfindung von Rahmen zu Zigarren-Etuis und Porte-monnaie, wobei die Scharnier durch einen äußern Reif so bedeckt sei, daß dadurch jede Unebenheit vermieden, die Abnügung des Leders an den Rändern verhindert werde, und die Federkraft zum Schluß der Etais in den Rahmen selbst liege, und nur eine kleine Erhöhung angebracht sei, durch deren Druck die Etais geöffnet werden; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 8630 — S. 1850).

Dem Joh. Bapt. Moinier, Manufakturist zu Klein-Bilette bei Paris (Strasse Thionville Nr. 6), durch Ludwig Heinrich Julius Marschal, ehemaligen Direktor der Zivilliste und Ritter der Ehrenlegion in Paris, Strasse Larvisier Nr. 13, derzeit in Wien (Stadt Nr. 785), beim Verwaltungs-Direktor Hemberger, auf die Verbesserung in der Fabrikation aller Gattungen von Seifen mittelst einer eigenthümlichen Verfahrensart, wodurch ein bedeutender Gewinn an Quantität erzielt werde, ohne die Qualität des Erzeugnisses zu beeinträchtigen; für Fünf Jahre. In Frankreich ist diese Verbesserung seit 7. Juni 1850 auf Fünfzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8768 — S. 1850).

Przywilej Janowi Chrzcicielowi Moinierowi, rękodzielnikowi w Petite-Villette pod Paryżem (ulica Thionville nr. 6), na ręce Ludwika Henryka Juljusza Marschala, byłego dyrektora listy cywilnej i kawalera legii honorowej w Paryżu (rue Larvisier nr. 13), przebywającego nateraz w Wiedniu (miasto nr. 785), u dyrektora administracji Hembergera, na lat pięć, nadany na ulepszenie co do zachodu przy skwarzeniu surowego łożu, (suif en branches), którym udoskonala się wydatność fabrykatu i otrzymuje się go w daleko lepszym gatunku. Na to ulepszenie wydano we Francji piętnastoletni przywilej, poczynający się od dnia 24. Września 1849. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie. Złożono także rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8768—H. 1850).

Przywilej Janowi Chrzcicielowi Moinierowi, rękodzielnikowi w Petite-Villette pod Paryżem (ulica Thionville nr. 6), na ręce Ludwika Henryka Juljusza Marschala, byłego dyrektora listy cywilnej i kawalera legii honorowej w Paryżu (rue Larvisier nr. 13), przebywającego nateraz w Wiedniu (miasto nr. 785), u dyrektora administracji Hembergera, na lat pięć, nadany na ulepszenie dotychczasowego traktowania tłuszczów (corps gras) i kwasów zapomocą alkaliów, przez puszczenie szybkiego prądu różnych gazów, przezco wyrabianie staje się oszczędniejszem, produkcja znacznie się podwyższa i uzyskuje lepsza jakość ciał tłustych, mianowicie stearynu. Na to ulepszenie wydano we Francji przywilej piętnastoletni, poczynający się od dnia 24. Września 1849. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie. Wydano także rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8768—H. 1850).

Przywilej Janowi Rousseau, chemikowi w Paryżu (rue de l'école de médecine), na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyjnego w Wiedniu (miasto nr. 785), na lat dwa, nadany na ulepszenie własnego pod dniem 20. Kwietnia 1850 uprzywilejowanego wynalazku nowego sposobu postępowania przy uzyskiwaniu i wyrabianiu cukru, przezco tenże otrzymywany w czystej jakości, tudzież piękniejszy i stosunkowo w większej ilości, tem samem dla handlu taniej wyrabianym być może. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie. Tenże uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8796—H. 1850).

Przywilej Ludwikowi Schoenherrowi, mechanikowi w Szemnicy w Saksonii, na ręce Wilhelma Sigmunda, fabrykanta towarów wełnianych w Reichenberdze w Czechach, na lat pięć, nadany na ulepszenie krosien tkackich do tkania sukna wełnianego, któreto krosna polegają na poruszeniu czołnków i bąrdy, na szczególnym trybie postępowania przy tkaniu gładkich materyj, na regulatorze nawoju i przewoju, na konstrukcyi skrzynek (ład) z podwójnem uderzeniem i na podporze

Dem Joh. Bapt. Mointer, Manufakturist zu Klein-Bilette bei Paris (Strasse Thionville Nr. 6), durch Ludwig Heinrich Julius Marschal, ehemaligen Direktor der Zivilliste und Ritter 1er Ehrenlegion in Paris, Strasse Carvisier Nr. 13, derzeit in Wien (Stadt Nr. 785), beim Verwaltungs-Direktor Hemberger, auf die Verbesserung in der Behandlungsart der Schmelzung des rohen unausgelassenen Talges (suif en branches), wodurch eine Vervollkommnung des Erträgnisses und eine viel bessere Qualität von Anschlitt erlangt werde; für Fünf Jahre. Diese Verbesserung ist in Frankreich seit 24. September 1849 auf Fünfzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde ange sucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8768 — S. 1850).

Dem Joh. Bapt. Moinier, Manufakturist zu Klein-Bilette bei Paris (Strasse Thionville Nr. 6), durch Ludwig Heinrich Julius Marschal, ehemaligen Direktor der Zivilliste und Ritter der Ehrenlegion in Paris, Strasse Carvisier Nr. 13, derzeit in Wien (Stadt Nr. 785), beim Verwaltungs-Direktor Hemberger, auf die Verbesserung der bisherigen Behandlungsart der Fettkörper (corps gras) und Säuren mittelst der Alkalien, durch eine schnelle Strömung verschiedener Gase, wodurch eine ökonomischere Erzeugung, eine bedeutend erhöhte Produktion und eine vorzüglichere Qualität der Fettkörper, namentlich der Stearine, erlangt werde; für Fünf Jahre. Diese Verbesserung ist in Frankreich seit 24. September 1849 auf Fünfzehn Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde ange sucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8768 — S. 1850).

Dem Johann Rousseau, Chemiker zu Paris, rue de l'école de medicine, durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Verbesserung seiner am 20. April 1850 privilegirten Erfindung eines neuen Verfahrens in der Extraktion und Fabrikation des Zuckers, wodurch derselbe in noch reinerer Qualität gewonnen werde, und schöner, verhältnißmäßig in größerem Quantum und mithin für den Handel billiger geliefert werden könne; für Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8796 — S. 1850).

Dem Louis Schönherr, Mechaniker zu Chemnitz in Sachsen, durch Wilhelm Sigmund, Wollwaaren-Fabrikanten zu Reichenberg in Böhmen, auf eine Verbesserung an mechanischen Webestühlen zum Weben von Wolltuch, welche in einer Schützen- und Geschir-Bewegung, in einer besonderen Manipulation zum Weben platter Stoffe, in einem Garnbaum- und Maarbaumregulator, in einer Konstruktion der Ladebewegung mit Doppelschlag und in einer Unterstüßung für den Ladebeckel bei breiten Stühlen be-

wieka skrzynki przy szerokich krosnach, na lat pięć, jednakże przywilej ten ważnym jest tylko do dnia 19. Czerwca 1855, to jest do czasu upływu swobody, na to ulepszenie w dniu 19. Czerwca 1850 w królestwie Saskiem nadanej. Opis przywileju przejrzeć można w c. k. namiestnictwie czeskiem, gdzie go dla wiadomości każdego przechowują. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 8796—H. 1850).

Bruck m. p.

346.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 8. Stycznia 1851,

którem trwanie kilkunastu przywilejów przedłużono.

Ministerstwo handlu przedłużyło następujące przywileje, mianowicie:

1. Przywilej Karolowi Reisenbüchlerowi, olejkarzowi w Wiedniu, dnia 28. Listopada 1846 nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu delikatnego mydła toaletowego, wolnego od wszelkiej nieczystej tłustości, zaprawianego zapachami naturalnych kwiatów; na rok piąty.

2. Przywilej Edwardowi Rosmanithowi, w Wiedniu, pierwotnie dnia 21. Listopada 1846 na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu głosek kruszcowych nadany, a później mocą cessyi z dnia 18. Lutego 1850 Gustawowi Simmonowi w Wiedniu na własność odstąpiony; na rok piąty.

3. Przywilej Frydrykowi Wallburgowi, w Wiedniu, dnia 8. Listopada 1847 nadany na ulepszenie maszyny (pompy) do wyciągania powietrza do użytku przy wyrabianiu cukru; na rok czwarty.

4. Przywilej Janowi B. Mayerowi w Wiedniu, dnia 8. Listopada 1847 nadany na wynalazek prostego sposobu wyrabiania świec i mydła, wszelkiego gatunku; na rok czwarty.

5. Przywilej Ludwikowi de Orth i Leopoldowi Stephanowi w Wiedniu, dnia 8. Listopada 1847 pierwotnie nadany, a mocą zlewku na wyłączną własność ostatniego odstąpiony, opiewający na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu gutta-perchy, i w konstrukcyi kilku do tego służących maszyn i przyrządów; na rok czwarty.

6. Przywilej Franciszkowi Ksaweremu Kukli, w Hernals pod Wiedniem, dnia 10. Listopada 1846 nadany na wynaleziony sposób użycia wszelkiego ścierwa zwierzęcego na cele przemysłowe tak, iż nie tylko ich twarde, ale także płynne części składowe w przeciągu niewielu godzin zapomocą nowo wynale-

stehe; auf Fünf Jahre, jedoch nur gültig bis 19. Juni 1855, d. i. bis zum Ablaufe des auf diese Verbesserung am 19. Juni 1850 im Königreiche Sachsen erteilten Patentes. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. böhmischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 8796 — S. 1850).

Bruck m. p.

346.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 8. Jänner 1851,

wodurch mehrere Privilegien verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachfolgende Privilegien zu verlängern befunden, und zwar:

1. Das Privilegium des Karl Nelsenbüchler, Parfümeur in Wien, vom 28. November 1846, auf eine Erfindung und Verbesserung bei der Bereitung einer von allen unreinen Fetttheilen freien, mit natürlichen Blumen- und Blütengerüchen parfümirten feinen Toiletten-Seife; auf das Fünfte Jahr.

2. Das ursprünglich dem Eduard Rosmanith in Wien, unterm 21. November 1846, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung von Metallbuchstaben verliehene und seit der Zeit mittelst Zession vom 18. Februar 1850 in das Eigenthum des Gustav Simon in Wien übertragene Privilegium; auf das Fünfte Jahr.

3. Das Privilegium des Friedrich Wallburg in Wien, vom 8. November 1847, auf eine Verbesserung der Luftentleerungsmaschine (Luftpumpe) zur Anwendung bei der Zuckerfabrikazion; auf das Vierte Jahr.

4. Das Privilegium des Johann B. Mayer in Wien, vom 8. November 1847, auf die Erfindung, Kerzen und Seifen aller Gattungen auf eine einfache Weise zu fabriziren; auf das Vierte Jahr.

5. Das ursprünglich dem Louis von Orth und dem Leopold Stephan in Wien verliehene und mittelst Zession in das Alleineigenthum des Letzteren übertragene Privilegium vom 8. November 1847, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Fabrikazion der Gutta-Percha und in der Konstrukzion mehrerer dazu dienender Maschinen und Vorrichtungen; auf das Vierte Jahr.

6. Das Privilegium des Franz Kav. Kukla in Hernals bei Wien vom 10. November 1846, auf die Erfindung, alle Gattungen Thier-Kadaver derart zu industriellen Zwecken zu verwenden, daß sowohl ihre festen als auch flüssigen Bestandtheile binnen wenigen Stunden mittelst hiezu neu erfundener Apparate und Verfahrensarten andere

zionych aparatów i osobnego postępowania inne przybierają postacie, przyczem ścierwo, którego grzebać nie potrzeba, staje się dla atmosfery zupełnie nieszkodliwe; na rok piąty.

7. Przywilej Karolowi Eckel, Drowi. praw w Wiedniu, dnia 22. Września 1849 pierwotnie nadany na ulepszenia w wyrabianiu szwejsowanych rur żelaznych do kotłów gazowych manometrych, do grzania wody i lokomotywów. Przywilej ten mocą zlewku z dnia 29. Listopada 1849 Andrzejowi Töpperowi, krajowemu c. k. uprzywilejowanemu właścicielowi walcowni w Scheibbs na własność odstąpiony, przedłużono na rok drugi, trzeci, czwarty i piąty.

8. Przywilej Wilhelmowi Bandelinowi, rzeźbiarzowi w Wiedniu, pierwotnie dnia 5. Stycznia 1847 nadany na wynalazek w wyrabianiu substancji pod nazwą „plastycznej kamiennej pasty“, a mocą zlewku z dnia 18. Stycznia 1849 na własność Cecylii Feusser, właścicielki domu w Wiedniu odstąpiony; na rok piąty i szósty.

9. Przywilej Wendelinowi Braunowi, współnikowi domu handlowego Wendelina Brauna w Moguncyi, dnia 15. Listopada 1848 nadany na wynalazek nowej maszyny do wyciskania nasienia rzepakowego w celu robienia oliwy jadальной; na rok trzeci, czwarty i piąty.

10. Przywilej Wilhelmowi Skallitzkiemu, c. k. kapitanowi w Wiedniu, dnia 10. Listopada 1846 nadany na ulepszenie w wyrabianiu pryzmatycznych głosek, cyfer liczbowych, winiet i t. p., na które wydano przywilej pod dniem 24. Marca 1846; na rok piąty.

11. Przywilej Wojciechowi Kunthowi, inżynierowi fabryki machin w Pitten koło Neustadt pod Wiedniem, dnia 10. Lipca 1849 nadany na wynalazek budowania perotyn pięcio- lub sześćo-kolorowych; na rok drugi.

12. Przywilej Wacławowi Werchowetzkiemu w Wiedniu, dnia 15. Listopada 1849 nadany na wynalazek kompozycji z gutta-perchy, z której obowie wszelkiego rodzaju, jakoteż rury, rzemienie, powrozy, biczyki, laski i inne wyroby, tudzież jakakolwiek nazwę mające wyroby gutta-perchowe wyrabiane być mogą; na rok drugi, nakoniec

13. przywilej Drowi. Ignacemu Wildnerowi-Maithstejnowi, nadwornemu i krajowemu adwokatowi w Wiedniu, dnia 25. Grudnia 1849 nadany na wynalazek płytowych pieców z dowolnie powiększać się mogącą objętością ogniska i świeżą wentylacją; na rok drugi i trzeci.

Bruck m. p.

Gestalten annehmen, wobei das Einscharren der Massbestandtheile erspart und dieselben sohin für die Atmosphäre ganz unschädlich gemacht werden; auf das Fünfte Jahr.

7. Das ursprünglich dem Karl Eckel, Doktor der Rechte in Wien, verlebene und mittelst Zession vom 29. November 1849 in das Eigenthum des Andreas Köpper, k. k. landesprivilegirten Walzenwerkbesizers, in Scheibbs, übertragene Privilegium vom 22. September 1849, auf Verbesserungen in der Fabrikazion geschweisster eiserner Gasleitungsmeter-Wasserheiz- und Lokomotivkessel-Röhren; auf das zweite, dritte, vierte und fünfte Jahr.

8. Das ursprünglich dem Wilhelm Vandelin, Bildhauer in Wien, verlebene und mittelst Zession vom 18. Jänner 1849 in das Eigenthum der Cäzilia Feuser, Hauseigentümerin in Wien, übergangene Privilegium vom 5. Jänner 1847, auf eine Erfindung in der Erzeugung einer Substanz unter dem Namen „plastische Stein-Paste,“ auf das fünfte und sechste Jahr.

9. Das Privilegium des Wendelin Braun, Associé des Handlungshauses Wendelin Braun in Mainz, vom 15. November 1848, auf die Erfindung einer neuen Nippsamen-Schmälmaschine zur Erzeugung von Speiseöl; auf das dritte, vierte und fünfte Jahr.

10. Das Privilegium des Wilhelm Skallitzky, k. k. Hauptmanns in Wien, vom 10. November 1846, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der unterm 24. März 1846 privilegirten prismatischen Buchstaben, Ziffern, Symbole u. dgl.; auf das fünfte Jahr.

11. Das Privilegium des Adalbert Kunth, Ingenieur der Maschinen-Werkstätte zu Pitten bei Wr. Neustadt, vom 10. Juli 1849, auf die Erfindung fünf und sechs-färbige Perottinen zu bauen; auf das zweite Jahr.

12. Das Privilegium des Wenzel Berchowitzky in Wien, vom 15. November 1849, auf die Erfindung einer Kompositionsmasse aus Gutta-Percha worauf alle Arten Fußbekleidungen, wie auch Röhren, Riemen, Stricke, Rettgerten, Stöcke und alle was immer für Namen habenden Gutta-Percha-Kompositions-Arbeiten erzeugt werden können; auf das zweite Jahr, und endlich

13. das Privilegium des Dr. Ignaz Wildner-Maithstein, Hof- und Gerichts-Advokaten in Wien, vom 25. Dezember 1849, auf die Erfindung von Platten-Defen mit beliebig zu vergrößernder Heizfläche und frischer Luftventilation; auf das zweite und dritte Jahr.

Bruck m. p.

347.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu *)

którem przedłużono przywileje, Ignacemu Gessmannowi nadane na ulepszenie w wyrabianiu smarowidła do wozów i machin, i na wynalazek łojowego mydła.

Ministerstwo handlu przedłużyło następujące dwa przywileje, mianowicie:

1. Przywilej dnia 22. Grudnia 1847 pierwotnie Frydrykowi Wilhelmowi Kyritzowi i Henrykowi Augustowi Syrrenbergowi nadany, a mocą zlewków z dnia 30. Listopada 1849 i 1. Czerwca 1850 na własność Ignacego Gessmanna, urzędnika nadworno-wojskowej izby rachunkowej odstąpiony, opiewający na ulepszenie w wyrabianiu już uprzywilejowanego smarowidła do wozów i maszyn; na rok czwarty, i

2. przywilej z dnia 18. Grudnia 1849, pierwotnie Henrykowi Augustowi Syrrenbergowi i Ignacemu Gessmannowi, urzędnikowi nadwornej wojskowej izby rachunkowej na wynalezienie mydła łojowego nadany, a mocą zlewków z dnia 1. Czerwca 1850 na zupełną własność drugiego odstąpiony; na rok drugi

Bruck m. p.

348.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 10. Stycznia 1851,

którem przedłużono przywilej spadkobierców Franciszka Brunera, na wynalazek w wyrabianiu kitu z oleju skalistego.

Ministerstwo handlu raczyło przywilej pierwotnie Franciszkowi Brunerowi, miejskiemu zawiadowcy urzędu budowniczego w Ołomuńcu, pod dniem 12. Kwietnia 1847 nadany na wynalazek w wyrabianiu kitu z oleju skalistego, a mocą przyznanego przez sąd dziedzictwa z dnia 8. Października 1850, na własność wdowy tegoż, Anny Brunerowej, potem dzieci tychże, t. j. Ludwika, Eugenisza i Maryi Brunerów przelany, przedłużyć na rok czwarty i piąty.

Bruck m. p.

349.

S p i s

wyłącznych przywilejów, dnia 21. Stycznia 1851 od Ministerstwa handlu nadanych.

Przywilej Henrykowi Wilhelmowi Jentzschowi, posiadaczowi przywileju w Wiedniu (Wieden nr. 57), na rok jeden, nadany na ulepszenie postępowania

*) W Dzienniku rozporządzeń nr. 11. wydawanym od Ministerstwa handlu, nie ma umieszczonej daty tego rozporządzenia.

347.

Erlaß des Handelsministeriums *),

womit die Privilegien des Ignaz Geshmann auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Wagen- und Maschinen-Schmiere und auf die Erfindung einer Unschlitt-Seife verlängert werden.

Das Handelsministerium hat nachstehende zwei Privilegien zu verlängern befunden, nämlich:

1. Das ursprünglich dem Friedrich Wilhelm Kyriß und dem Heinrich August Syrenberg verliehene, und mittelst Sessionen vom 30. November 1849 und 1. Juni 1850 in das Eigenthum des Ignaz Geshmann, Hofkriegsbuchhaltungs-Beamten, übertragene Privilegium vom 22. Dezember 1847 auf eine Verbesserung in der Erzeugung der bereits privilegierten Wagen- und Maschinen-Schmiere; für das vierte Jahr, und

2. das ursprünglich dem Heinrich August Syrenberg und dem Ignaz Geshmann, Hofkriegsbuchhaltungs-Beamten, verliehene und mittelst Session vom 1. Juni 1850 in das vollständige Eigenthum des Letzteren übergangene Privilegium vom 18. Dezember 1849, auf die Erfindung einer Unschlitt-Seife; für das zweite Jahr.

Bruck m. p.

348.

Erlaß des Handelsministeriums vom 10. Jänner 1851,

womit das Privilegium der Franz Bruner'schen Erben auf die Erfindung in der Bereitung des Steinölkittes verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Franz Bruner, städtischen Bauamtsverwalter in Olmütz, unterm 12. April 1847, auf eine Erfindung in der Bereitung des Steinölkittes verliehene, und mittelst gerichtlicher Einantwortung vom 8. Oktober 1850 in das Eigenthum der Witwe desselben, Anna Bruner, dann ihrer Kinder Ludwig, Eugen und Marie Bruner übertragene Privilegium, auf das vierte und fünfte Jahr zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

349.

B e r z e i c h n i ß

der von dem Ministerium des Handels am 21. Jänner 1851
verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Heinrich Wilhelm Fenzsch, Privilegiums-Besitzer in Wien (Wieden Nr. 57), auf die Verbesserung des Verfahrens bei der Erzeugung von Unschlittkerzen und ägypt-

*) Das Datum ist in dem Verordnungsblatte, Nr. 11. des Handelsministeriums nicht angegeben.

w wyrabianiu świec łojowych i mydła egipskiego. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Ze względów policyi zdrowia wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie. Złożono przytem rewers, od cudzoziemców zwyczajnie wymagany (l. 148—H.).

Przywilej Szymonowi Mittelmannowi, lekarzowi w Neudoerfl koło wiedeńskiego Neustadtu nr. 3, na rok jeden, na wynalezienie nowych pieców piekarskich do pieczenia chleba, które bądź mają być ruchome, bądź nieruchome, dowolnej wielkości, w każdym dowolnem miejscu małym kosztem w przeciągu 24 godzin postawione być mogą, w których już piće można pierwszej godziny, które w razie potrzeby w jednej godzinie rozebrać i dalej przenieść się dadzą, do czego najpośledniejszy materyjał (węgiel kamienny) bez wszelkiego niebezpieczeństwa ognia używa się, zkad te piece w większych miastach, twierdzach i obozach wojskowych szczególnie są przydatne. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie przeszkadza, wszelako położono warunek, że przepisy wydane o używaniu machin parowych zachowane być mają (l. 150—H. A.).

Przywilej Franciszce Słowazek, właścicielce domu i przywileju z Budziejowic w Czechach, nateraz w Wiedniu (w mieście nr. 148) mieszkającej, na rok jeden, nadany na wynalazek i ulepszenie w robieniu sukien damskich wszelkiego rodzaju i z wszelkich materyj, przyczem suknie te ze znacznem oszczędzeniem wydatków, nie biorąc dalszej miary nad szerokość w piersi i długość stanu, do każdej kibici zrobione być mogą, a materyje na nie przez zstąpienie w pewnym płynie nie tylko jak największej elastyczności i trwałości, lecz oraz pięknego połysku nabywają, który niedopuszcza szkodliwego wpływu powietrza. Uprzywilejowana prosiła o zachowanie tajemnicy (l. 150—H. B.).

Przywilej Wincentemu Wenzlowi, upoważnionemu blacharzowi w Wiedniu (Landstrasse nr. 497), na rok jeden, na ulepszenie arganckich lamp olejnych lub spirytusowych, w tem, że każda lampa przy zachowaniu dotychczasowego obchodzenia się i mało co większym wydatku za robotę, dwoma odosobnionemi knotami, jednym większym, drugim mniejszym opatrzoną być może, przezco palą się płomieniem mniej oleju potrzebującym silniejszym, albo słabszym, co zależy od pociągnięcia do góry grubszego lub cieńszego knota, w którym razie knot drugi nadół spuścić potrzeba. Opis przywileju złożono w c. k. niższo-austriackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 150—H. C.).

Przywilej Karolowi Albertowi Friedrichowi, radzcy miejskiemu w Szczecinie w Prusiech, na ręce A. F. Heinricha, sekretarza przy niższo-austriackiem towarzystwie przemysłowem w Wiedniu (w mieście nr. 965), nadany na lat pięć na wynalazek puszki na iglice palne z tyłu nabijane. O zachowanie

tischer Seife; auf ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angeſucht. In öffentlichen Sanitäts-Rückſichten ſteht der Ausübung dieſes Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 148 — S.).

Dem Simon Mittelmann, Arzt zu Neudorf (bei Wr. Neustadt Nr. 3), auf die Erfindung neu konſtruirter Backöfen zur Broterzeugung, welche beweglich oder unbeweglich von beliebiger Größe an jedem beliebigen Orte mit geringen Koſten in 24 Stunden aufgeſtellt werden können, worin man in der nächſten Stunde ſchon zu backen im Stande ſei, und welche ſich erforderlichen Falles in einer Stunde abtragen und weiter transportiren laſſen, wobei ferner das mindeſte Brennmaterial (Steinkohle) zum Backen verwendbar ſei, und jede Feuerſorge beſeitigt werde, daher ſich dieſe Öfen vorzüglich für größere Städte, Feſtungen und Militärlager eignen; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angeſucht. In öffentlichen Sanitäts-Rückſichten ſteht der Ausübung dieſes Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß die für den Gebrauch der Dampfmaſchinen beſtehenden Vorſchriften beobachtet werden (Z. 150 — S. A.).

Der Franziska Slowazek, Haus- und Privilegiums-Eigenthümerin, zu Budweis in Böhmen, derzeit in Wien (Stadt Nr. 148), auf die Erfindung und Verbeſſerung bei Anfertigung von Damen-Kleidungsſtücken jeder Art und aus beliebigen Stoffen, wobei ſelbe mit bedeutender Koſtenersparniß ohne weiteres Maß als die Bruſtweite und Körperlänge jedem Körper anpaſſend verfertigt werden können, und die Stoffe hiezu durch Einweichen in eine gewiſſe Flüſſigkeit nicht nur die größtmögliche Elaſtizität und Dauerhaftigkeit, ſondern auch einen ſchönen Glanz erhalten, welcher den ſchädlichen Einfluß der Atmoſphäre abhalte; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angeſucht (Z. 150 — S. B.).

Dem Vinzenz Wenzel, befugten Spengler in Wien (Landſtraße Nr. 497), auf eine Verbeſſerung an den argand'schen Del- und Spiritus-Lampen, welche darin beſtehe, daß jede Lampe bei nicht veränderter Behandlung und mit wenig höheren Erzeugungskoſten mit 2 abgeſonderten Dochten, nämlich mit einem größeren und einem kleineren verſehen werden könne, wodurch eine ſtärkere oder ſchwächere, weniger Del konſumirende Flamme erzeugt werde, je nachdem man den weiteren oder engeren Docht empor- und den andern hinabdreht; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Befchreibung befindet ſich bei der k. k. niederöſterreichiſchen Statthalterei zu Jedermanns Einſicht in Aufbewahrung (Z. 150 — S. C.).

Dem Karl Albert Friedrich, Stadtrath zu Stettin in Preußen, durch A. F. Heinrich, Sekretär des niederöſterreichiſchen Gewerbsvereines in Wien (Stadt Nr. 965), auf die Erfindung einer Zündnadelbüchſe, welche von rückwärts geladen werde; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angeſucht. In öffentlichen Sicherheits-Rück-

tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 279—H.).

Przywilej Józefowi Hofnerowi, mechanikowi w Wiedniu (Wieden nr. 739), na rok jeden nadany na ulepszenie w zakitowywaniu wódkomiarów z ciepłomierzem połączonych, a to zapomocą kitu tęgiego i trwałego, który nie dając się od spirytusa rozwolnić, nie zmienia ciężaru wagi. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 280—H.).

Przywilej Janowi Tschuckowi, służącemu w Wiedniu (na przedmieściu Weissgaerber nr. 113), na rok jeden nadany na wynalazek masy do woskowania podłogi, która będąc w dwójnasób trwalszą, o połowę mniej kosztuje, przyczem nie tylko wosk do nóg nie lepnie, ale oszczędza się pracy i wosku, a podłoga na połysku i piękności zyskuje. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. niższo-austriackiem namiestnictwie, i jest do przejrzania dla każdego (l. 349—H.).

Przywilej Janowi Chrzecielowi Chiochetti, mularzowi i cegielnikowi w Botzen w Tyrolu, na lat trzy nadany na wynalazek taniego a trwałego pokrywania płaskich dachów i terasów brukiem cegielnym. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 431—H.).

Przywilej A. P. de Riegłowi, budowniczemu i inżynierowi cywilnemu w Wiedniu (w mieście nr. 542), na rok jeden nadany na wynalazek zamykających się zatul kanałowych. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów zdrowia i bezpieczeństwa publicznego wykonywanie tego przywileju nie ma przeszkody (l. 499—H.).

Bruck m. p.

350.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowl publicznych z dnia 25. Stycznia 1851, którem przedłużono na rok trzeci przywilej, Józefowi Neuknappowi nadany na wynalazek zamkowej broni.

Ministerstwo handlu przedłużyło na rok trzeci przywilej Józefowi Neuknappowi, mechanikowi w Wiedniu, pod dniem 4. Sierpnia 1848, nadany na wynalazek zamkowej broni.

Bruck m. p.

sichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 279 — 5.).

Dem Joseph Hofner, Mechaniker in Wien (Wieden Nr. 739), auf eine Verbesserung in der Einkittung der Branntweinwaagen, welche mit Thermometer verbunden sind, mittelst eines Kittes, welcher fest und haltbar sei, und durch Spiritus nicht auflösbar gemacht werden könne, auch das Gewicht der Waage nicht verändere; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 280 — 5.).

Dem Johann Tschuck, Bedienten in Wien (Vorstadt Weißgärber Nr. 113), auf die Erfindung einer Fußbodenwische, welche bei doppelter Haltbarkeit um die Hälfte billiger zu stehen komme, wobei kein Wachs an den Füßen kleben bleibe, eine Ersparniß an Arbeit und Wachs erzielt werde, und der Fußboden an Glanz und Schönheit gewinne; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 349 — 5.).

Dem Johann Bapt. Chiochetti, Maurermeister und Ziegelbrenner zu Bogen in Tirol, auf die Erfindung, flache Dächer und Terrassen mit Ziegelpflaster wohlfeil und dauerhaft einzudecken; auf Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 431 — 5.).

Dem A. B. de Riegel, Architekten und Zivil-Ingenieur in Wien (Stadt Nr. 542), auf die Erfindung selbst wirkender Kanal-Schachtendeckel; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts- und Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 499 — 5.).

Bruck m. p.

350.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 25. Jänner 1851,

wodurch das dem Joseph Neuknapp ertheilte Privilegium auf die Erfindung eines Schloßgewehres auf das dritte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Joseph Neuknapp, Mechaniker in Wien, unterm 4. August 1848 ertheilte Privilegium auf die Erfindung eines Schloßgewehres, für die Dauer des dritten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

351.

**Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowl
publicznych z dnia 25. Stycznia 1851,**

którem przedłużono na rok piąty przywilej, kapitanowi Ignacemu Marcinowi Guggenbergerowi nadany na ulepszenie kół wozowych i przyrządu szyn dla kolei żelaznych.

Ministerstwo handlu przedłużyło na rok piąty przywilej, c. k. kapitanowi Ignacemu Marcinowi Guggenbergerowi w Gracu pod dniem 5. Stycznia 1847 nadany na ulepszenie nowych kół wozowych i przyrządu szyn dla kolei żelaznych.

Bruck m. p.

352.

**Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowl
publicznych z dnia 27. Stycznia 1851,**

którem przedłużono czas trwania niektórych przywilejów.

Ministerstwo handlu uznało za stosowną przedłużyć czas trwania następujących przywilejów, mianowicie:

1. Przywilej z dnia 29. Grudnia 1845, nadany Gustawowi Ludwikowi Matthes, majstrowi ślusarskiemu w Wiedniu, na wynalazek w paleniu koaksami w żelaznych piecach kuchennych i w piecach pokojowych; na rok szósty.

2. Przywilej z dnia 31. Grudnia 1849, nadany Antoniemu Szewczykowi i Benedyktowi Portowi, technicznymi urzędnikami przy północnej kolei żelaznej w Lundenburgu, na wynalazek przyrządzenia, którem elektromagnetyczna pobudka (excytarz) każdej stanicie telegrafowej z osobna, jak długo, i ile razy tego potrzeba, niemniej pobudki każdej innej stanicie w ruch wprawiają się, przyczem wszakże pobudki innych stanic w tymże kierunku druta położonych, ani przez warczenie pobudki, ani też przez następującą potem korespondencję zostają nieporuszone; na rok drugi.

3. Przywilej Samuela Schütza w Wiedniu, z dnia 11. Stycznia 1848 nadany na wynalazek, w skutek którego wełniane, już znoszone i całkiem spętle suknie i materyje, nie prując tychże w kawałki, tak odchędzić można, że znowu dostają nowej barwy i połysku, a zatem pozoru nowych sukien i materyj; na czwarty, piąty i szósty rok.

4. Przywilej z dnia 21. Grudnia 1843, Wawrzyńcowi Beerowi w Wiedniu nadany na ulepszenie w oszczędnych kuchniach żelaznych i piecach; na rok ósmy.

351.

Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 25. Jänner 1851,

womit das dem Hauptmanne Ignaz Martin Guggenberger verliehene Privilegium auf Verbesserung der Wagenräder und der Schienen-Vorrichtung für Eisenbahnen auf das fünfte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem k. k. Hauptmanne Ignaz Martin Guggenberger in Graß, unterm 5. Jänner 1847 ertheilte Privilegium auf eine Verbesserung in neuen Wagenrädern und auf eine verbesserte Schienen-Vorrichtung für Eisenbahnen, auf das fünfte Jahr zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

352.

Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 27. Jänner 1851,

womit die Dauer mehrerer Privilegien verlängert wird.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden, und zwar:

1. Das Privilegium des Gustav Louis Matthes, bürgerlichen Schlossermeisters in Wien, vom 29. Dezember 1845, auf eine Erfindung der „Roaks-Heizung“ bei den eisernen Kochöfen (Sparherden) und Zimmeröfen; auf das sechste Jahr.

2. Das Privilegium des Anton Schefczyk und Benedikt Port, technischen Beamten der Nordbahn in Lundenburg, vom 31. Dezember 1849, auf die Erfindung einer Vorrichtung, um den elektro-magnetischen Wecker einer jeden Telegraphenstation einzeln und beliebig lang, und so oft es erforderlich ist, von jeder der übrigen Stationen in Gang zu setzen, ohne die Wecker der anderen Stationen, die in derselben Drahtleitung liegen, weder durch den Weckerruf, noch durch die darauf folgende Korrespondenz in Gang zu bringen; auf das zweite Jahr.

3. Das Privilegium des Samuel Schütz in Wien, vom 11. Jänner 1848, auf die Erfindung, schafwollene bereits abgenützte ganz farblos gewordene Kleider und Stoffe, ohne selbe in Theile zu trennen, dergestalt zu appretiren, daß sie wieder eine neue Farbe und den Appreturglanz, und daher das Ansehen von neuen Kleidern und Stoffen erlangen; auf das vierte, fünfte und sechste Jahr.

4. Das Privilegium des Lorenz Beer in Wien, vom 21. Dezember 1843, auf eine Verbesserung an den Sparherden und Oefen; auf das achte Jahr.

5. Przywilej z dnia 3. Grudnia 1849, Karolowi Majerowi w Bernie nadany na wynalazek i ulepszenie w uzyskiwaniu soku burakowego i wyrabianiu cukru z buraków, tudzież na wynalazek i poprawę potrzebnych do tego aparatów; na rok drugi.

6. Przywilej z dnia 25. Grudnia 1849, Antoniemu Eichenowi w Wiedniu nadany na poprawę maszyny wirującej; na rok drugi.

7. Przywilej z dnia 3. Stycznia 1842, Janowi Mortonowi, c. k. uprzywilejowanemu fabrykantowi wyrobów brązowych nadany na ulepszenie sposobu, którym za pomocą chemicznego przyrządu sprawia się mieszanina (liga) złota, platyny, srebra, miedzi, cynku, cyny, żelaza i niklu tak, że nie tylko staje się istotnie lepszą i trwalszą, lecz że się daje oraz użyć na najdelikatniejsze rzeczy ze znacznem oszczędzeniem kruszcu, paliwa i roboty ręcznej; na rok dziesiąty.

8. Przywilej z dnia 18. Grudnia 1849, Joannie Gramatyce, fabrykante lamp w Wiedniu nadany na ulepszenie knotów do oszczędnych lamp, używanych ku oświetlaniu stajen, kuchni lub wschodów; na rok drugi.

9. Przywilej z dnia 6. Grudnia 1847, Janowi Heidenreichowi, drwalnikowi w Wiedniu nadany na wynalazek nowego rodzaju wozów do przewożenia drewek; na rok czwarty, nakoniec

10. przywilej z dnia 31. Grudnia 1849, Wincentemu Aleksowiczowi, doktorowi medycyny i członkowi towarzystwa doktorów w Wiedniu nadany na wynalazek nowego aparatu do suszenia chemicznych rzeczy zapalnych; na rok drugi.

Bruck m. p.

353.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowni publicznych z dnia 31. Stycznia 1851,

którem przywilej, Józefowi i Antoniemu Riedlom nadany na wynalazek lamp pochodniowych, palących się gazem wodorodnym, na rok piąty przedłużono.

Ministerstwo handlu uznało za stosowną, przedłużyć na dalszy rok, to jest na rok piąty, przywilej z dnia 5. Stycznia 1847, Józefowi Riedlowi, c. k. nadwornemu blacharzowi, i Antoniemu Riedlowi, brązownikowi w Pradze nadany na wynalazek lamp pochodniowych, palących się gazem wodorodnym, (zwanym pochodnią Hymena).

Bruck m. p.

5. Das Privilegium des Karl von Maier, Privatier in Brünn, vom 3. Dezember 1849, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Rübensaftgewinnung und Rübenzuckererzeugung, so wie der dazu gehörigen Apparate; auf das zweite Jahr.

6. Das Privilegium des Anton Eichen in Wien, vom 25. Dezember 1849, auf die Verbesserung einer rotirenden Maschine; auf das zweite Jahr.

7. Das Privilegium des John Morton, k. k. privilegirten Bronze-Waaren-Fabrikanten in Wien, vom 3. Jänner 1842, auf die Verbesserung mittelst einer chemischen Vorrichtung die Legierung von Gold, Platina, Silber, Kupfer, Zink, Zinn, Eisen und Nickel auf eine solche Art zu bewirken, daß sie nicht nur wesentlich verbessert und die Haltbarkeit befördert werde, sondern auch auf die subtilsten Gegenstände anwendbar sei, und sich eine bedeutende Ersparniß an Metall, Brennmaterial und Handarbeit ergebe; auf das zehnte Jahr.

8. Das Privilegium der Johanna Gramatika, Lampenfabrikantin in Wien, vom 18. Dezember 1849, auf eine Verbesserung der Sparlampendochte für Nacht-, Stall-, Küchen- oder Stiegen-Beleuchtung; auf das zweite Jahr.

9. Das Privilegium des Johann Heidenreich, Holzhändlers in Wien, vom 6. Dezember 1847, auf die Erfindung einer neuen Gattung Wagen zum Verführen des verkleinerten Holzes; auf das vierte Jahr, und endlich

10. das Privilegium des Vinzenz Alexovits, Doktors der Medizin und Mitgliedes des Doctoren-Kollegiums in Wien, vom 31. Dezember 1849, auf die Erfindung eines neuen Trocknungsapparates für chemische Zündrequisiten; auf das zweite Jahr.

Bruck m. p.

353.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 31. Jänner 1851,

womit das dem Joseph und Anton Niedel auf die Erfindung von Hydrogengas-Fackellampen ertheilte Privilegium auf das fünfte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Joseph Niedel, k. k. Hoffspänglermeister, und dem Anton Niedel, Metall-Kunstdrucker in Prag, am 5. Jänner 1847 auf die Erfindung von Hydrogengas-Fackellampen (Hymensfackel genannt) ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer eines, d. i. des fünften Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowy publicznych z dnia 31. Stycznia 1851.

którem przywilej Witalisowi Grzybowskiemu nadany na wynalazek w wyrabianiu szmalty i nowego sposobu farbowania na sino, na rok trzeci przedłużono.

Ministerstwo handlu uznało za stosowną, na trzeci rok przedłużyć przywilej, który pod dniem 4. Stycznia 1849 Witalisowi Grzybowskiemu w Pradze na wynalazek w wyrabianiu szmalty, tudzież nowego sposobu farbowania na sino, nadanym został.

Bruck m. p.

S p i s

wyłącznych przywilejów, dnia 5. Lutego 1851 przez Ministerstwo handlu nadanych.

Przywilej, Piotrowi Antoniemu i Egidyjuszowi Gavazzi, braciom, właścicielom handlu jedwabiem w Medyolanie (contrada de Bossi nr. 1774), na lat pięć nadany na ulepszenie w przedzeniu jedwabiu, przezco nawet podczas zimowych dni wilgotnych połyskujący i suchy jedwab uzyskać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 536—H.).

Przywilej, Antoniemu Labia, dzierżawcy karczmy i realności w Speising pod Wiedniem nr. 32, na lat pięć nadany na wynalazek pługa „mocnym“ zwanego (der gewaltige Pflug), który z łatwością porze ziemię, jest bezkolesny i bardzo rzadko naprawy potrzebując, o zaprzężonym jednym koniu toż samo a nawet i więcej zdziała, jak zwyczajny parokonny pług. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. namiestnictwie niższo-austryjackiem, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 636—H. A.).

Przywilej, J. Leschenowi i Gustawowi Neuberowi, w Wiedniu (Landstrasse nr. 14), na lat pięć nadany na ulepszenie w wyrabianiu nitów zapomocą maszyny, przez którą nity o wiele czystsze i oraz tańsze jak dotychczas wyrabiać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 636—H. B.).

Przywilej, Wollheimowi i spółce, w Tryjeście, na ręce Dra. Józefa Weissel, nadwornego i krajowego adwokata w Wiedniu (miasto nr. 274), na lat pięć nadany na wynalazek maszyny, zapomocą której guziki z perłowej macicy, rogu, kości, drzewa i t. p., przy pomocy stosunkowo małej liczby robotników i pędnej sily tylko dwóch koni, w ilości do 100.000 sztuk fabrycznym trybem wyrabiać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 636—H. C.).

354.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 31. Jänner 1851,

womit das Privilegium des Vitalis Grzybowsky auf eine Erfindung der Schmal-
fenfabrikation und Blaufärberei auf das dritte Jahr verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Vitalis Grzybowáky, Privatier in Prag, vom 4. Jänner 1849 auf eine Erfindung der Schmalfenfabrikation und Blaufärberei, auf das dritte Jahr zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

355.

V e r z e i c h n i ß

der von dem Ministerium des Handels am 5. Februar 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Den Gebrüdern Pietro, Antonio und Egidio Gavazzi, Seidenhändler in Mailand contrada de Bossi Nr. 1774, auf die Verbesserung in der Seidenspinnerei, wodurch selbst in feuchten Wintertagen eine glänzende und trockene Seide gewonnen werden könne; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 536 — S.).

Dem Anton Labia, Wirthshaus- und Realitäten-Pächter zu Speising bei Wien Nr. 32, auf die Erfindung eines Pfluges, „der gewaltige Pflug“ genannt, welcher mit Leichtigkeit die Erde durchschneide, die Räder entbehrlich mache, höchst selten einer Reparatur bedürfe, und bei Vorspannung eines einzigen Pferdes dasselbe und noch mehr leiste, als ein gewöhnlicher mit 2 Pferden bespannter Pflug; auf Fünf Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 636 — S. A.).

Dem J. Teschen und Gustav Neuber in Wien (Landstrasse Nr. 14), auf die Verbesserung in der Nietenerzeugung mittelst einer Maschine, wodurch die Niete um Vieles reiner, und auch billiger als bisher erzeugt werden können; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 636 — S. B.).

Dem Wollhelm und Kompag., Handelsleuten in Triest, durch Dr. Joseph Weißel, Hof- und Gerichts-Advokat in Wien (Stadt Nr. 274), auf die Erfindung einer Maschine, mittelst welcher Knöpfe aus Perlmutter, Horn, Bein, Holz etc. bis zu einer Anzahl von Hunderttausend Stücken pr. Tag mit Hilfe einer verhältnißmäßig kleinen Zahl von Arbeitern und einer Triebkraft von nur 2 Pferden fabrikmäßig erzeugt werden können; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 636 — S. C.).

Przywilej, Ferdynandowi Biringerowi, posiadaczowi przywileju w Wiedniu (Schaumburgergrund nr. 55), na lat sześć nadany na wynalazek nowej metody robienia zegarów bijących i innych wszelkiego rodzaju, przez co takowe będąc znacznie uproszczonemi, właśnie dlatego daleko mniej wadom podlegają, i co do taniaści zegary innego rodzaju znacznie przewyższają. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 636—H. D.).

Przywilej, Markowi Immergut, prywatyzującemu w Wiedniu (Jaegerzeile nr. 520), dany na ręce A. Heinrieha, sekretarza niższo-austryjackiego towarzystwa przemysłowego w Wiedniu (w mieście nr. 965), na lat trzy nadany na wynalazek szmerglu i proszku szlifierskiego „dyamentynem“ zwanego, z opiłek dotychczas nieużytkowanych wyrabianego, przyczem niektóre części wyrobu do cymentów, asfaltu i do marmuru gipsowego użyte być mogą. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 662—H.).

Przywilej, Władysławowi Graetzollowi, ślusarzowi i mechanikowi w Wiedniu (Gumpendorf nr. 101), na rok jeden nadany na odkrycie wyrabiania rzezaków do machin rozmaitych, tudzież wyrabiania narzędzi z mieszaniny stali i żelaza. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 663—H.).

Bruck m. p.

356.

S p i s

wyłącznych przywilejów, dnia 16. Lutego 1851 przez Ministerstwo handlu nadanych.

Przywilej, Serre auf Maxen, k. saskiemu majorowi w Maxen pod Dreznem, na ręce Karola Schürer z Waldheim, aptekarza miejskiego w Wiedniu (w mieście nr. 892), na lat trzy nadany na ulepszenie uprzywilejowanej pod dniem 23. Czerwca 1848 konstrukcyi opalowej połączonej z ogrzewaniem za pomocą powietrza, przez co wiele drzewa oszczędzając, ważnych doznawa się korzyści z ułatwień w fabrykacyjach ubocznych. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego od cudzoziemców się wymaga (l. 835—H.).

Przywilej, Izraelowi Oesterreicherowi z Eidlitz, i Izraelowi Strasserowi z Cieplic, dzierżawcom fabryki wyrobów chemicznych w Komotawie w Czechach, na lat dwa nadany na wynalazek machinek zapalnych, przez co fosforyczna masa na zewnątrz nieszkodliwą się staje. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywanie tego przywileju żadnej nie ma przeszkody (l. 837—H.).

Dem Ferdinand Biringer, Privilegiumsinhaber in Wien (Schaumburgergrund Nr. 55), auf die Erfindung eines neuen Prinzipes an Schlag- und anderen Uhren aller Art, wodurch selbe um Vieles vereinfacht werden, und daher viel weniger Gebrechen unterliegen, und an Billigkeit die Uhren anderer Art weit übertreffen; auf Sechs Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 636 — S. D.).

Dem Markus Immergut, Privatier in Wien (Jägerzelle Nr. 520), durch N. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien (Stadt Nr. 965), auf die Erfindung eines aus einem bisher nicht verwendeten Abfalle erzeugten Schmirgels und Schleifpulvers, „Diamantin“ genannt, wobei auch gewisse Theile des Produktes zu Zementen, zum Asphalte und zum Gypsarmor verwendet werden können; auf Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 662 — S.).

Dem Ladislaus Gräßoll, Schlosser und Werkzeugmacher in Wien (Gumpendorf Nr. 101), auf die Entdeckung aus einer Verbindung des Stahles mit Eisen Schneidmesser für alle Arten von Maschinen und Werkzeuge zu verfertigen; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 663 — S.).

Bruck m. p.

356.

Verzeichniß

der von dem Handelsministerium am 16. Februar 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Serre auf Maxen, k. sächsischen Major zu Maxen bei Dresden, durch Karl Schürer von Walsheim, bürgerlichen Apotheker in Wien (Stadt Nr. 892), auf eine Verbesserung der am 23. Juni 1848 privilegirten Feuerungs-Konstruktion in Verbindung mit Luftheizung, wodurch eine bedeutende Holzersparung und durch die damit zu erreichenden Nebenerzeugnisse, ein wesentlicher Vortheil erzielt werde; auf Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 835 — S.).

Dem Israel Desterreicher aus Giditz und Israel Strasser aus Teplitz, Pächter einer Fabrik zur Erzeugung chemischer Produkte zu Komotau in Böhmen, auf die Erfindung kleiner Zündmaschinen, wodurch die Phosphormasse nach Außen unschädlich gemacht werde; auf Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 837 — S.).

Przywilej, Karolowi Omboniemu, konowałowi w Lecco w Lombardyi, na rok jeden nadany na wynalazek maszyny ku przygotowaniu ryżu do tłuczenia. Opis przywileju znajduje się w c. k. namiestnictwie medyolańskim, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 842—H.).

Przywilej, Michałowi Alcanowi i Ludwikowi Locatellemu, inżynierowi rękodzielni w Paryżu (rue d'Enghien nr. 28), dany na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracyi w Wiedniu (miasto nr. 785), na lat dwa nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu wszelkich pilników, każdego gatunku i kształtu, przez co takowe wychodzą twardszemi, czystsze, porządniejszemi, a przeto i trwalszemi jak zwyczajne pilniki. We Francyi uprzywilejowano ten wynalazek i to ulepszenie, począwszy od dnia 10. Września 1850, na lat piętnaście. O zachowanie tajemnicy proszono. Uprzywilejowani złożyli rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 871—H.).

Przywilej, Leopoldowi D'Aubréville, inżynierowi i mechanikowi w Paryżu, dany na ręce Frydryka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na rok jeden nadany na wynalazek aparatów dywidowania i redukowania, zastosować się dających do wszelkich miar długości, przestrzeni i płynu, tudzież do wag i monet, zapomocą których można sporządzać najrozmaitsze maszyny i narzędzia w sztukach i rzemiosłach, w przemyśle i handlu potrzebne, mianowicie: porównawcze skale różnych miar liniowych, aparaty dla rysowników do powiększania i pomniejszania miedziorytów i litografij, maszyny do rozdzielania i wycinania kół zębiastych i kółek kierowniczych i t. d., każdej wielkości; skale wskazujące wagi różnych nacyj i ułamki na cyferblacie, skale redukcyjne dla wag i monet, porównawcze chronologiczne kątowe miary dla dokładnego oznaczenia stopni godzin i długości. Opis przywileju znajduje się w c. k. namiestnictwie niższo-austryjackim, gdzie go każdy przejrzeć może. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 1032—H. A.).

Przywilej, Celestynowi Monette, kupcowi w Batignolles koło Paryża, dany na ręce Frydryka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat dwa nadany na wynalazek nowego postępowania, zapomocą którego wszelkie materyje wełniane, jedwabne, lniane i bawełniane tak się przyrządzić dają, iż wody nie przepuszczają i kolorów trwałych nabywają. O zachowanie tajemnicy proszono. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 1032—H. B.).

Przywilej, Frydrykowi Roedigerowi, w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na rok jeden nadany na wynalazek postępowania przy czyszczeniu i blichowaniu wysuszonego i niewysuszonego lnu, kłaków lub konopi w taki sposób, że len i t. d. zapomocą pojedynczego mechanicznego przysposobienia prząść i tkąć można naksztalt bawełny lub wełny. O zachowanie tajemnicy proszono. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 1032—H. C.).

Dem Carlo Omboni, Veterinärarzt zu Lecco in der Lombardie, auf die Erfindung einer Maschine behufs einer vorbereitenden Operation beim Stampfen des Meißes; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Mailand zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 842 — 5.).

Dem Michael Alean und Ludwig Vocatelli, Manufaktur-Ingenieur zu Paris rue d'Enghien Nr. 28, durch Jak. Frz. Heinr. Semberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Erfindung und Verbesserung in der Fabrikation der Feilen von jeder Beschaffenheit, Gattung und Form, wodurch dieselben härter, reiner, solider und daher dauerhafter, als die gewöhnlichen Feilen erzeugt werden; auf Zwei Jahre. In Frankreich ist diese Erfindung und Verbesserung seit 10. September 1850 auf 15 Jahre patentirt. Die Geheimhaltung wurde angefordert. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 871 — 5.).

Dem Leopold D'Aubréville, Ingenieur und Mechaniker in Paris, durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung von Divisions- und Reduktions-Apparaten, welche auf alle Längen-, Raum- und Flüssigkeitsmasse, Gewichte und Münzen anwendbar seien, und mit deren Hilfe die verschiedensten in Künsten und Gewerben, in der Industrie und im Handel nöthigen Maschinen und Werkzeuge angefertigt werden können, namentlich vergleichende Maßstäbe der verschiedenen Linienmasse, Apparate für Zeichner zur Vergrößerung und Verkleinerung von Kupferzichen und Lithographien, Maschinen zum Eintheilen und Schneiden der Ramm- und Stellräder etc. von jeder Größe, Wagschalen, welche die Gewichte verschiedener Nationen angeben, und die Bruchtheile auf einem Zifferblatte anzeigen, Reduktions-Skalen für Gewichte und Münzen, vergleichende chronologische Winkelmesser zur genauen Bestimmung der Stunden- und Längengrade; auf Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1032 — 5. A.).

Dem Celestin Monetti, Handelsmann zu Batignolles bei Paris, durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines neuen Verfahrens, alle Schafwoll-, Seiden-, Leinen- und Baumwollstoffe, Filz, Seile, Pappdeckel etc. wasserdicht und die Farben haltbar zu machen; auf Zwei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angefordert. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1032 — 5. B.).

Dem Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines Verfahrens, Flachs, Werg oder Hanf im gerösteten oder ungerösteten Zustande bergestalt zu reinigen und zu bleichen, daß der Flachs etc. durch eine einfache mechanische Vorrichtung in derselben Weise gesponnen und gewebt werden könne, wie Baum- oder Schafwolle; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angefordert. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1032 — 5. C.).

Przywilej, Franciszkowi Skuthanowi, fabrykantowi fortepianów w Wiedniu (Schottenfeld nr. 214), na rok jeden nadany na ulepszenie w robieniu fortepianów, przezco staje się prostszym mechanizmem, gra lekką i przyjemną, sam fortepian trwalszym i tańszym, naprawy zaś ile możności uniknąć można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1032—H. D.).

Przywilej, Karolowi Hanseli, centralnemu dyrektorowi w dobrach Kazimierza hrabi Esterhazego w Tarvis w Karyntyi, na lat pięć nadany na wynalazek weale właściwej maszyny nowej konstrukcyi, zapomocą której patyczki na zapalki z każdego drzewa, czy to kłótego, czy piłą rzniętego, szybko, tanio i z oszczędzeniem drzewa siłą pary, lub wody w wielkiej ilości wyrabiać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1062—H.).

Bruck m. p.

357.

S p i s

wyłącznych przywilejów, dnia 23. Lutego 1851 przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych nadanych.

Przywilej, J. N. Waegnerowi, kupcowi miejskiemu w Bernie nr. 84, dany na ręce Pawła Loewe, fabrykanta likworów w Wiedniu (Altlerchenfeld nr. 5), na rok jeden nadany na ulepszenie w uwalnianiu zwyczajnego spirytusu gorzalczanego od przyswędu, przezco tenże stanie się równy spirytusowi francuzkiemu. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych wykonywaniu tego przywileju nie przeszkadza (l. 1153—H.).

Przywilej, J. N. Waegnerowi, kupcowi miejskiemu w Bernie nr. 84, dany na ręce Pawła Loewe, fabrykanta likworów w Wiedniu (Altlerchenfeld nr. 5), na rok jeden nadany na wynalazek nowej bardzo przyjemnej wody zwanej „cesarską wodą bryńską“ (Brüner-Kaiser-Wasser), przezco tak zwana woda kołońska z zagranicy sprowadzana zupełnie niepotrzebną się staje. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych naprzeciw wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 1153—H.).

Przywilej, Franciszkowi Seyfriedowi, kontrolorowi w c. k. składzie hawańskich cygarów w Wiedniu (Alservorstadt nr. 103), na rok jeden nadany na wynalazek cybuchów do fajek i cygarów z gutta-perchy. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych przeciw wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 1153—H.).

Przywilej, Wilhelmowi de Würth, byłemu miejskiemu aptekarzowi w Wiedniu (Landstrasse nr. 705), na lat pięć nadany na ulepszenie pod dniem 27. Stycznia 1836 uprzywilejowanego würrthowskiego kitu do plombowania dziura-

Dem Franz Stuthan, Klaviermacher in Wien (Schottenfeld Nr. 214), auf eine Verbesserung im Baue der Fortepianos, wodurch eine Vereinfachung des Mechanismus, eine leichte angenehme Spielart, eine größere Dauerhaftigkeit und billigere Erzeugung erzielt, und Reparaturen möglichst vermieden werden; auf Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1032 — S. D.).

Dem Karl Hanselt, gräflich Kasimir Esterhazy'schen Güter-Zentral-Direktor zu Tarvis in Kärnten, auf die Erfindung mittelst einer ganz eigens und neu konstruirten Maschine, den für die Bündhölzchen nöthigen Holzdraht aus jeder Gattung gespaltenen oder gesägten Holzes auf eine schnelle, billige und holzersparende Weise mittelst Dampf- oder Wasserkraft in großer Quantität zu erzeugen; auf Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1062 — S.).

Bruch m. p.

357.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 23. Februar 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem J. N. Wägner, bürgerlichen Handelsmanne in Brünn Nr. 84, durch Paul Löwe, Liqueur-Erzeuger in Wien (Altlerchenfeld Nr. 5), auf die Verbesserung in der Entfufelung des gewöhnlichen Branntweingeistes, wodurch derselbe dem französischen Weingeiste gleichkomme; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1153 — S.).

Dem J. N. Wägner, bürgerlichen Handelsmanne in Brünn Nr. 84, durch Paul Löwe, Liqueur-Erzeuger in Wien (Altlerchenfeld Nr. 5), auf die Erfindung eines neuen sehr angenehmen Nieswassers, „Brünner Kaiser-Wasser“ genannt, wodurch das vom Auslande bezogene sogenannte Kölner-Wasser vollkommen entbehrlich werde; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1153 — S.).

Dem Franz Seyfried, Kontrolor im k. k. Havannah-Zigarren-Magazin in Wien (Alservorstadt Nr. 103), auf die Erfindung von Tabak- und Zigarren-Pfeifenröhren aus Gutta-Percha; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde ange sucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1153 — S.).

Dem Wilhelm Edlen von Würth, gewesenen bürgerlichen Apotheker zu Wien (Landstrasse Nr. 705), auf die Verbesserung des am 27. Jänner 1836 patentirten Würth'schen Zahnkittes zum Plombiren hohler Zähne sammt der hierzu nöthigen Rei-

wych zębów z tynkturą do czyszczenia tychże potrzebną. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych przedmiot powyższego przywileju żadnej nie podpada kwestyi (l. 1153—H.).

Przywilej, Franciszkowi Englerowi, fabrykantowi wódek w Fünfhaus pod Wiedniem nr. 188, na rok jeden nadany na wynalazek w uwalnianiu gorzalki od przyswędu, przezco taż nie tylko francuzkiej wyrównywa, ale nawet takową co do przyjemności i smaku przewyższa. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych przeciw wykonywaniu tego przywileju nie stoi nie na zawadzie (l. 1153—H.).

Przywilej Janowi Filipowi Erichsenowi, mechanikowi w Wiedniu (Wieden nr. 68), na lat pięć nadany na ulepszenie maszyny do wyrabiania drutu na goździe, zapomocą której za każdym jej obróceniem jak najwięcej nitów, sztyftów lub szpilek, mianowicie w jednej sekundzie sześć sztuk zupełnie ukończonych, bez najmniejszej pracy wyrobić można; gdy tymczasem terażniejsze maszyny jedną tylko sztukę wyrabiać mogą. O zachowanie tajemnicy proszono. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 1153—H.).

Przywilej, Filipowi Goldschmidtowi, kupcowi w Berlinie, nateraz w Wiedniu (w mieście nr. 941), na rok jeden nadany na wynalazek sprężystych zaperek do drzwi, zapomocą których drzwi otworzone bez najmniejszego stuku się zamykają, które niejako za ozdobę przy każdych drzwiach tak wewnątrz jak zewnątrz przymocować, w każdej chwili łatwo odjąć i przywiesić można, a które i znacznie mniejsze są od przeciwwag i sprężyn stalowych, i tańsze od wszystkich dotychczas używanych takowych przyrządów. O zachowanie tajemnicy proszono. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (1207—H.).

Przywilej Gustawowi Pfannkuche, c. k. uprzywilejowanemu mechanikowi w Wiedniu (Landstrasse nr. 514), na rok jeden nadany na wynalazek, w skutek którego gotowiuteńkie szpilki i sztyfty tapicerskie z wszelkiego kruszcza zapomocą maszyn, bez najmniejszej pracy ręcznej wyrabiać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1345—H.).

Bruck m. p.

358.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 25. Lutego 1851,

mocą którego przywilej Jerzemu Gleischnerowi na poprawę w robieniu narzędzi stalowych nadany, a teraz Józefowi kaw. Hohenblumowi odstąpiony, na rok czwarty i piąty przedłużono.

Ministerstwo handlu przedłużyło na dalsze lat dwa, t. j. na rok czwarty i piąty, przywilej Jerzemu Gleischnerowi, fabrykantowi narzędzi w Rechberg pod

nigungs-Tinktur; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angeſucht. In öffentlichen Sanitäts-Rückſichten waltet gegen das Privilegiums-Objekt kein Bedenken ob (Z. 1153 — 5.).

Dem Franz Engler, Erzeuger geiſtiger Getränke, zu Fünfhaus bei Wien Nr. 188, auf die Erfindung in der Entfuſelung des Branntweines, wodurch derſelbe nicht nur dem franzöſiſchen gleichkomme, ſondern denſelben fogar noch an Lieblichkeit und Geſchmack übertrefſe; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angeſucht. In öffentlichen Sanitäts-Rückſichten ſteht der Ausübung dieſes Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1153 — 5.).

Dem Johann Philipp Grichſen, Mechaniker zu Wien (Wieden Nr. 68), auf die Verbeſſerung an den Drahtnägelmachi-
nen, wodurch bei jeder Drehung derſelben die größtmögliche Menge von Nieten, Stiften oder Stecknadeln, nämlich ſechs Stück vollkommen fertig in einer Sekunde, ohne die mindeſte Kraftanwendung erzeugt werden können, während die jezt beſtehenden Maſchinen nur Ein Stück zu erzeugen vermögen; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angeſucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1153 — 5.).

Dem Philipp Goldſchmidt, Kaufmann in Berlin, derzeit zu Wien (Stadt Nr. 941), auf die Erfindung elastiſcher Thierschließer, welche, ſobald man die geöffnete Thür löſt, ſelbe ſchließen, ohne dabei das geringſte Geräusch zu machen, welche gleichſam als Zierrath an jeder Thür ſowohl von innen, als von außen ſich leicht befeſtigen, jeden Augenblick leicht abnehmen und anhängen laſſen, bedeutend kleiner als die Gegengewichte und Stahlfedern ſein, und billiger als alle biſherigen derartigen Vorrichtungen zu ſtehen kommen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angeſucht. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1207 — 5.).

Dem Guſtav Pfannkuhe, k. k. privilegirten Maſchinenfabrikanten in Wien (Landſtraße Nr. 514), auf die Erfindung, mittelſt Maſchinen Stecknadeln und Tapezierſtife vollkommen fertig aus den verſchiedenartigſten Metallen zu erzeugen, ohne die geringſte Handarbeit dabei in Anwendung zu bringen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angeſucht (Z. 1345 — 5.).

Druck m. p.

358.

Erlaß des Miniſteriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 25. Februar 1851,

womit das dem Georg Gleifchner auf eine Verbeſſerung in der Erzeugung von Stahlwerkzeugen ertheilte und nunmehr an Joſeph Ritter von Hohenblum zedirte Privilegium auf das vierte und fünfte Jahr verlängert wird.

Das Handelsminiſterium hat das dem Georg Gleifchner, Zeugſchmidt in Nechberg bei Krems, am 8. November 1847 auf eine Verbeſſerung in der Erzeugung von

Kremsą, na poprawę w robieniu narzędzi stalowych, dnia 8. Listopada 1847 nadany, a razem przyjęto do wiadomości i dla prenotacji doniesienie, że tenże przywilej zarazem przelanym został na Józefa kawalera Hohenbluma, posiadacza fabryki w Wiedniu (w mieście nr. 807).

Bruck m. p.

359.

S p i s

wyłącznych przywilejów, przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowni publicznych pod dniem 28. Lutego 1851 nadanych.

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracji w Wiedniu (mieście nr. 785), na lat pięć nadany na poprawę w budowaniu pieców używanych w hutach szklanych, w skutek którego wazy i inne przedmioty szklane z wielkiem uproszczeniem roboty i znacznem oszczędzeniem paliwa formowane, modelowane i czyszczone być mogą. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego przeciw wykonywaniu tego przywileju żadna nie zachodzi przeszkoda (l. 1346—H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracji w Wiedniu (mieście nr. 785), na lat pięć nadany na wynalazek i poprawę w użyciu cienkiego włosa zwierzęcego (futrem zwanego) do przędzenia i tkania w celu wyrabiania materyi. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 1346—H.).

Przywilej, Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, dyrektorowi administracji w Wiedniu (mieście nr. 785), na lat pięć nadany na odkrycie a właściwie na poprawy w narządach magneto-elektrycznych dla rozebrania na części i zredukowania wody i innych płynów, niemniej do użycia gazu z nich ulatującego, tudzież elementów, z których się utwarzają, a to ku osiągnięciu różnych praktycznych rezultatów. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie (l. 1346—H.).

Przywilej, Józefowi Rohrbacherowi, fabrykantowi powozów w Górnem St. Veit (pod Wiedniem nr. 93), na lat pięć nadany na wynalazek i poprawę u wózków pocztowych. Uprzywilejowany prosił o zachowanie tajemnicy (l. 1346—H.).

Przywilej, Jerzemu Märklowi, prywatnemu buchalterowi w Wiedniu (Jozefstadt nr. 65), na lat pięć nadany na wynalazek nowego sposobu przyrządzenia i bielienia lnu, konopi i innych tym podobnych włóknistych roślin przędnych, w skutek którego wynalazku takowe gręplować i prząść, tudzież ma-

Stahlwerkzeugen ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer Zweier Jahre, d. i. des vierten und fünften Jahres, zu verlängern befunden und die gleichzeitig angezeigte Befreiung dieses Privilegiums an den Fabriksinhaber Joseph Ritter von Hohenblum in Wien (Stadt Nr. 807) zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Bruck m. p.

359.

Verzeichniß

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 28. Februar 1851 verliehenen ausschließenden Privilegien.

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Verbesserung in der Konstruktion der bei Fabrikation des Glases verwendeten Ofen, wodurch die Glasvasen und andere Glasgegenstände mit großer Vereinfachung der Arbeit und bedeutender Ersparniß an Brennmaterialie geformt, gemodelt und gereinigt werden können; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1346 — S.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung und Verbesserung in der Anwendung des feinen Haares der Thiere (Pelz genannt) zum Spinnen und Weben um Zeuge daraus zu fabriziren; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1346 — S.).

Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf die Entdeckung und beziehungsweise Verbesserungen an den magneto-elektrischen Apparaten zur Zersetzung und Reduktion des Wassers und anderer Flüssigkeiten, sowie zur Anwendung der Gase, welche denselben entströmen, wie auch der Elemente, woraus sie gebildet sind, behufs der Erzielung verschiedener praktischer Resultate; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1346 — S.).

Dem Joseph Rohrbacher, Wagnermeister zu Ober-St. Veit (bei Wien Nr. 93), auf die Erfindung und Verbesserung an den Poststellwägen; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde ange sucht (Z. 1346 — S.).

Dem Georg Märkl, Privatbuchhalter in Wien (Josefstadt Nr. 75), auf die Erfindung einer neuen Behandlungsart und Bleichmethode des Flachses, Hanfes und anderer dergleichen spinnbarer faseriger vegetabilischer Stoffe, wodurch selbe gefrämpelt und gesponnen, und auf den für Baum- oder thierische Wolle bestimmten Maschinen

chinami dla wełny i bawełny przeznaczonemi, czy to same, czy z wełną i bawełną, lub z pelą jedwabną pomieszane wyrabiać można. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1346—H.).

Przywilej, Jakóbowi Allmeróthowi, złotnikowi w Wiedniu (Mariahilf nr. 18), na lat trzy nadany na wynalazek robienia bransoletek ze złota, srebra lub innych kruszców, bez zamczków, zachwytnych sprężynek, albo haczyków „bransoletami sprężystymi“ nazwanych. Opis wynalazku znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przeczytać wolno (l. 1346—H.).

Przywilej, Ablowi Hugonowi de Mounieres, naczelnemu kierownikowi administracyi nawozu, engrais Dusseau zwanego, w Paryżu (rue du Bouloi nr. 23), daany na ręce Frydryka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat pięć nadany na wynalazek płynnego nawozu „engrais Dusseau“ zwanego, którego użyć można pod zboża, rośliny strączkowe, głąbiaste, pod tytoń, chmiel, jarzyny warzywne, rośliny olejorodne, pod winne szczepy, drzewa owocowe, krzewiny i t. d. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem sanitarnym nie przeszkadza nie wykonywaniu tego przywileju. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od obcego wymaga (l. 1346—H.).

Przywilej, Barbarze Machts, wdowie po właścicielu krajowej fabryki towarów ze złota, srebra i rzeczy platerowanych w Wiedniu (Szaumburgergrund nr. 84), na rok jeden nadany na wynalazek ram metalowych, które dotychczas na małą tylko miarę robić było można, sporządzonych powlekaniem rąn drewnianych każdej wielkości i szerokości do 12 stóp na gładko lub w deseń. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 1346—H.).

Przywilej Hermanowi Biedermannowi, spółnikowi uprzywilejowanego handlu hurtownego i fabrykanta sukna w Wiedniu (miasto nr. 435), na lat trzy, nadany na wynalazek podwójnej wałkowni walcowej całkiem nowego składu, w skutek którego przy oszczędzeniu siły na 50 do 60 procentu, porównując takowe z zwyczajnemi pojedynczemi machinami, drugie tyle wyrobu uzyskać można z uniknieniem pręgów wzdłuż sukna robiących się i podłużnych w niem dziur. O zachowanie tajemnicy proszono. Pod względem bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie (l. 1346—H.).

Przywilej, Karolowi Markowi Ritaud, właścicielowi domu w Paryżu (rue des deux portes St. Sauveur nr. 20), na ręce Frydryka Roedigera w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat dwa nadany na wynalazek nowego postępowania w bieleniu i farbowaniu wszelkich włókien przędnych i tkalnych, czy to w stanie surowym, czy też przędzonych lub tkanych. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od obcego wymaga (l. 1346—H.).

allein oder mit Baum- oder thierischer Wolle, so auch mit Flock- oder Florettseide verarbeitet werden können; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1346 — 5.).

Dem Jakob Allmeroth, Goldarbeiter in Wien (Mariahilf Nr. 18), auf die Erfindung von Bracelets von Gold, Silber oder anderem Metalle ohne Schloß, Schnapper, oder Schliesse „Sprungfeder-Bracelets“ genannt; für Drei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1346 — 5.).

Dem Abel Hugo de Mounieres, dirigirenden Geschäftsführer der Administration des engrais Dusseau in Paris (rue du Bouloi Nr. 23), durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines flüssigen Düngers „engrais Dusseau“ genannt, welcher für Getreide, Hülsenfrüchte, Knollengewächse, Tabak, Hopfen, Küchen- und Delgewächse, Weinstöcke, Obstbäume, Stauden u. anwendbar sei; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1346 — 5.).

Der Barbara Machts, Gold- und Silber-Plattirwaaren-Landesfabriksbesitzers-Witwe in Wien (Schaumburgergrund Nr. 84), auf die Erfindung, Metallrahmen, die bisher nur im kleineren Maßstabe ausgeführt werden konnten, in Plaque und zwar in jeder beliebigen Größe und Breite bis 12 Schuh sowohl glatt, als desinnirt zu erzeugen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 1346 — 5.).

Dem Herrmann Biedermann, privilegirten Großhandlungs-Gesellschafter und Tuchfabrikanten in Wien (Stadt Nr. 435), auf die Erfindung einer ganz neu konstruirten doppelten Walz-Walk-Maschine, womit bei einer Kräfteparniß von 50 bis 60 Prozent gegen eine gewöhnliche einfache Maschine das Doppelte erzeugt werde, und die auf dem Tuche der Länge nach gehenden Schwielen, so wie die länglichen Löcher (oder Plagen) vermieden werden; für Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1346 — 5.).

Dem Charles Marc Nitaud, Hauseigenthümer in Paris (rue des deux portes St. Sauveur Nr. 20), durch Friedrich Rödiger in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung eines neuen Verfahrens, alle Arten von faserigen, spinnbaren und webbaren Stoffen, sowohl im unverarbeiteten, als im gesponnenen und gewebten Zustande zu bleichen und zu färben; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1346 — 5.).

Przywilej, Drowi. Maxymilijanowi Pettenkoferowi, profesorowi przy k. uniwersytecie, i Karolowi Rulandowi, k. nadinżynierowi w Mnichowie, na lat trzy nadany na wynalazek, w skutek którego z pierwiastku dotychczas ku temu nieużywanego, gaz świetlisty zo do siły światła przynajmniej gazowi z węgla kamiennych wyrównywały, z wielką korzyścią tworzyć można. Odkrycie to otrzymało w Bawaryi patent na lat pięć, poczynający od 31. Lipca. Opis przywileju znajduje się w c. k. namiestnictwie w Insbruku, gdzie go każdemu przejrzeć wolno. Pod względem publicznego bezpieczeństwa nic nie przeszkadza jego wykonywaniu. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od obcego wymaga (l. 1361—H.).

Bruck m. p.

360.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 4. Marca 1851,

którem przywilej nadany Ignacemu Lieberowi i Maryi Ledererowej na rok jedenasty przedłużono.

Ministerstwo handlu postanowiło na proźbę Maryi Ledererowej przedłużyć na rok jedynasty przywilej Ignacemu Lieberowi i Maryi z Szawłów Ledererowej w Pradze, pod dniem 4. Września 1840 nadany na ulepszenie w wyrabianiu kołder i towarów wełnianych.

Bruck m. p.

361.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 5. Marca 1851,

którem przywilej Drowi. Józefowi Haffnerowi nadany, a zlewkiem na Aloizego Geyera przeniesiony, na czwarty rok przedłużono.

Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych postanowiło przywilej Drowi. Józefowi Haffnerowi w Hohenburgu w Styryi, na wynalazek rafinowania saletranu sody dnia 12. Lutego 1848 nadany, a zlewkiem z dnia 24. Stycznia 1851 na własność Aloizego Geyera w Weitzu odstąpiony, przedłużyć na rok czwarty.

Bruck m. p.

Dem Dr. Max Pettenkofer, k. Universitäts-Professor, und Karl Muland, k. Ober-Ingenieur in München, auf die Entdeckung, aus einem Stoffe, welcher bisher zur Leuchtgas-Fabrikation nicht angewendet werden konnte, mit großem Vortheile ein Leuchtgas zu bereiten, welches an Leuchtkraft dem Steinkohlengase mindestens gleich komme; für Drei Jahre. In Baiern ist diese Entdeckung seit 31. Juli auf Fünf Jahre patentirt. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Innsbruck zu Sebermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1361 — 5.).

Druck m. p.

360.

Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 4. März 1851,

womit das Privilegium des Ignaz Lieber und der Maria Lederer auf die Dauer des eilften Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Ignaz Lieber und der Maria Lederer gebornen Schewel zu Prag verliehene Privilegium vom 4. September 1840, auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Decken und Wollwaaren, über Einschreiten der Maria Lederer, auf die Dauer des eilften Jahres zu verlängern befunden.

Druck m. p.

361.

Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 5. März 1851,

womit das dem Dr. Joseph Haffner verliehene, und mittelst Zession an Alois Geyer übertragene Privilegium auf das vierte Jahr verlängert wird.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten hat das dem Dr. Joseph Haffner zu Hohenburg in Steiermark verliehene, und mittelst Zession vom 24. Jänner 1851, in das Eigenthum des Gewerken Alois Geyer zu Weis übertragene Privilegium vom 12. Februar 1848, auf die Erfindung, salpetersaures Natron zu raffiniren, für die Dauer des vierten Jahres zu verlängern befunden.

Druck m. p.

**Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowl
publicznych z dnia 6. Marca 1851,
którem przywilej nadany Klaudyjuszowi Chabertowi de Lhérault
na rok drugi przedłużono.**

Ministerstwo handlu postanowiło przywilej, Klaudyjuszowi Chabertowi de Lhérault, inżynierowi w Tryjeście, dnia 10. Marca 1850 nadany na wynalazek maszyny powietrzem w ruch wprawianej, służącej do ciągnięcia wody i innych przedmiotów z największej głębi, przedłużyć na rok drugi.

Bruck m. p.

**Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowl
publicznych z dnia 6. Marca 1851,
którem przedłużono niektóre przywileje.**

Ministerstwo handlu postanowiło przedłużyć następujące przywileje, mianowicie:

1. Przywilej, Henrykowi Thieme, agentowi kupieckiemu w Chemnicy w Saksonii, na ulepszenie w wyrabianiu wszelkich gatunków nici z przędzy bawełnianej, lnianej i wełnianej i z każdego gatunku jedwabiu, dnia 28. Stycznia 1845 nadany, a później przez Maurycego księcia Montleart sądownie zagrabiony i zaskwestrowany, na rok następny, to jest siódmy.

2. Przywilej, Jakóbowi Bierstingerowi, pośrebrnikowi wyrobów drewnianych, dnia 28. Stycznia 1845 nadany na wynalazek i ulepszenie wozów o zamykanych koszach przeznaczonych do przewozu drzew, a później Jakóbowi Bierstingerowi młodszemu, handlarzowi drwami, na własność odstąpiony, na rok następny, to jest siódmy.

3. Przywilej, pierwotnie dnia 30. Stycznia 1846 Ferdynandowi Fuchsowi, kupcowi wiedeńskiemu, na ulepszenie miechowych harmonik (melodyn) nadany, a później Elijaszowi Deutschowi, kupcowi z Pesztu, na własność odstąpiony, na rok następny, to jest szósty.

4. Przywilej, Karolowi Kutschke, wiedeńskiemu fabrykantowi kapeluszków pilśnianych i jedwabnych, dnia 30. Stycznia 1846 nadany na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu kapeluszków pilśnianych i jedwabnych, na dalszy czas, to jest na rok szósty.

5. Przywilej, pierwotnie Feliksowi Rothowi dnia 5. Lutego 1846, na wynalazek i ulepszenie maszyny do dziania kiesek, pod dniem 28. Kwietnia 1842

362.

Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 6. März 1851,

womit das dem Klandius Chabert de Lh erault verliehene Privilegium auf die Dauer des zweiten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Klandius Chabert de Lh erault, Ingenieur in Triest, verliehene Privilegium vom 10. März 1850, auf die Erfindung einer Maschine, welche durch die Luft in Bewegung gesetzt werde, und zum Heben des Wassers und anderer Gegenstände aus den gr o ten Tiefen dienlich sei, auf die Dauer des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Druck m. p.

363.

Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 6. März 1851,

womit die Dauer mehrerer Privilegien verlängert wird.

Das Handelsministerium hat nachstehende Privilegien zu verlängern befunden, und zwar:

1. das dem Heinrich Thieme, Handelsagenten zu Chemnitz in Sachsen, am 28. Jänner 1845 ertheilte und seither von Moriz Fürsten von Montleart gerichtlich gepfändete und sequestrirte Privilegium, auf eine Verbesserung in der Erzeugung aller Gattungen Zwirne aus baumwollenen, leinenen und schafwollenen Garnen, und aus jeder Gattung von Seide, auf die Dauer eines weiteren, das ist des siebenten Jahres;

2. das dem Jakob Vierstinger, bürgerlichen Holzversilberer, am 28. Jänner 1845 verliehene und seither in das Eigenthum des Jakob Vierstinger junior, Brennholzh ndlers, übergegangene Privilegium auf eine Erfindung und Verbesserung von Wägen mit geschlossenen Körben zum Verführen des Brennholzes für die weitere Dauer eines, das ist des siebenten Jahres;

3. das ursprünglich dem Ferdinand Fuchs, Handelsmanne in Wien, am 30. Jänner 1846 verliehene, und seither in das Eigenthum des Elias Deutsch, Handelsmannes aus Pesth, übergegangene Privilegium auf eine Verbesserung der Blasbalg-Harmoniken (Melodinen), für die weitere Dauer eines, das ist des sechsten Jahres;

4. das dem Karl Rutschke, Filz- und Seidenhut-Fabrikanten in Wien, am 30. Jänner 1846 auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung der Filz- und Seidenh te verliehene Privilegium, für die weitere Dauer eines, das ist des sechsten Jahres;

5. das ursprünglich dem Felix Roth, am 5. Februar 1846 verliehene, und seither in das Eigenthum des Leopold B. Hoffmann in Wien übergegangene Privilegium, auf

uprzywilejowanej nadany, a później Leopoldowi B. Hoffmannowi w Wiedniu na własność odstąpiony, na dalsze dwa lata, to jest na rok szósty i siódmy.

6. Przywilej, pierwotnie inżynierowi J. B. Hoffmanowi w Wiedniu, na wynalazek w wytłaczaniu rur i płyt z ołowiu, cyny i innych łatwo roztopiających się kruszców, dnia 16. Lutego 1847 nadany, a później Józefowi Benedyktowi Eggerowi pod firmą Jana Chrzyciciela Eggera w Villachu odstąpiony, na dalsze trzy lata, to jest na rok piąty, szósty i siódmy.

7. Przywilej, Józefowi Wagnerowi, syndykowi w Korneuburgu, dnia 7. Grudnia 1847 nadany na wynalazek w wyrabianiu emalijowanych (glazurowanych) płyt z lanego żelaza i blachy do pokrywania budynków, na rok, to jest na rok czwarty.

8. Przywilej, Karolowi Rollingerowi, dnia 24. Listopada 1849 nadany na wynalazek ręcznego hybla do cięcia papieru bez użycia prasy, na dalsze trzy lata, to jest na rok drugi, trzeci i czwarty.

9. Przywilej, Wincentemu Alexowitsowi, Doktorowi medycyny w Wiedniu, dnia 18. Stycznia 1850 nadany na ulepszenie maszyny do wkładania zapalek, na następny, to jest drugi rok.

10. Przywilej, Janowi Bogumiłowi Seyrigowi, inżynierowi cywilnemu, dnia 31. Stycznia 1850 nadany na wynalazek w zastosowaniu siły odśrodkowej do wyrabiania i rafinowania cukru, na dalsze dwa lata, to jest na rok drugi i trzeci.

11. Przywilej, Janowi Bogumiłowi Seyrigowi, inżynierowi cywilnemu, dnia 31. Stycznia 1850 nadany na wynalazek w zastosowaniu siły odśrodkowej do odparowywania płynów cukrzanych i innych, na dalsze dwa lata, to jest na rok drugi i trzeci.

12. Przywilej, kupcom Renking i Sirtaine z Verviers w Belgii, dnia 31. Stycznia 1851 nadany na wynalazek maszyny do oddzielania i uprzątywania wszelkich obcych niepotrzebnych substancyj, nawet rzepaku od wełny, przezco się unika kosztownego przebierania wełny rękami, na rok następny, to jest drugi.

Bruck m. p.

eine Erfindung und Verbesserung an der am 28. April 1842 privilegirten Börsenstrickmaschine, für die weitere Dauer zweier, das ist des sechsten und siebenten Jahres;

6. das ursprünglich dem Ingenieur J. B. Hoffmann in Wien, am 16. Februar 1847 verliehene und seither an Joseph Benedikt Egger unter der Firma Joh. Bapt. Egger in Villach, abgetretene Privilegium auf eine Erfindung im Pressen von Röhren und Platten aus Blei, Zinn und anderen leicht flüssigen Metallen, für die weitere Dauer dreier, das ist des fünften, sechsten und siebenten Jahres;

7. das dem Joseph Wagner, Syndikus zu Korneuburg, am 7. Dezember 1847 ertheilte Privilegium auf eine Erfindung in der Erzeugung mit Email (Glasur) überzogene Platten von Gußeisen und Blech zur Bedachung der Gebäude, für die Dauer eines, das ist des vierten Jahres;

8. das dem Karl Kollinger am 24. November 1849 ertheilte Privilegium auf die Erfindung eines Handhobels zum Schneiden des Papierses ohne Anwendung einer Presse, für die weitere Dauer dreier, das ist des zweiten, dritten und vierten Jahres;

9. das dem Doktor der Medizin Vinzenz Alexowitz in Wien, am 18. Jänner 1850 auf eine Verbesserung in der Einlegmaschine für Hündhölzchen ertheilte Privilegium, für die weitere Dauer eines, das ist des zweiten Jahres;

10. das dem Zivil-Ingenieur Johann Gottlieb Seyrig am 31. Jänner 1850 auf eine Erfindung in der Anwendung der Zentrifugalkraft zur Fabrikazion und Raffinirung des Zuckers ertheilte Privilegium, für die weitere Dauer zweier, das ist des zweiten und dritten Jahres;

11. das dem Zivil-Ingenieur Johann Gottlieb Seyrig am 31. Jänner 1850 auf eine Erfindung in der Anwendung der Zentrifugalkraft bei Verdampfung zuckerhaltiger und anderer Flüssigkeiten ertheilte Privilegium, für die weitere Dauer zweier, das ist des zweiten und dritten Jahres;

12. das den Kaufleuten Renking und Sirtaine aus Verviers in Belgien, am 31. Jänner 1850 ertheilte Privilegium auf die Erfindung einer Maschine zur Absonderung und Beseitigung aller fremdartigen nutzlosen Substanzen, sogar der Ketten (Haarläuse genannt) von der Schafwolle mit Ersparniß des kostspieligen Handklaubens, für die weitere Dauer eines, das ist des zweiten Jahres.

Bruch m. p.

364.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych, wydane dnia 9. Marca 1851, którem obwieszono, że Antoni i Józef Selkowie udział swój w przywileju ustąpili Jakóbowi Weinbergerowi.

Ministerstwo handlu przyjęło do wiadomości i poleciło zapisać to, że Antoni i Józef Selkowie prawo udziału swego w przywileju, który im wspólnie z Fryderykiem Gleisbergiem pod dniem 5. Września 1850 na odkrycie drutu dla linii i narządów telegraficznych elektro-magnetycznych był nadany, cesją z dnia 22. Stycznia 1851 ustąpili Jakóbowi Weinbergerowi w Wiedniu (w mieście nr. 827).

Bruck m. p.

365.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 20. Marca 1851, którem przywilej Zygmunta Hoffmanna na rok szósty przedłużono.

Ministerstwo handlu postanowiło przywilej Zygmunutowi Hoffmannowi, lekarzowi praktycznemu wiedeńskiemu, dnia 14. Marca 1846 nadany na ulepszenie w wyrabianiu pasków na przepuklinę przedłużyć na rok szósty.

Bruck m. p.

366.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 20. Marca 1851, którem przywilej nadany Janowi Chrzecielowi Descalzi przedłużono na dalsze lat pięć.

Ministerstwo handlu przedłużyło przywilej Janowi Chrzecielowi Descalzi, fabrykantowi krzesel słomianych w Tryjeście, pod dniem 28. Listopada 1846 nadany na wynalazek krzesel nowego rodzaju, na dalszy rok piąty, szósty, siódmy, ósmy i dziewiąty.

Bruck m. p.

364.

**Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche
Bauten vom 9. März 1851,**

womit die Session des Privilegiumsantheiles des Anton und Joseph Selka an
Jakob Weinberger bekannt gemacht wird.

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Anton und Joseph Selka ihren Antheil an dem ihnen gemeinschaftlich mit Friedrich Gleißberg am 5. September 1850 ertheilten Privilegium auf die Entdeckung eines Drahtes für elektro-magnetische Telegraphenlinien und Apparate, laut Sessionßurkunde vom 22. Jänner 1851, an Jakob Weinberger in Wien (Stadt Nr. 827) übertragen haben, zur Wissenschaft und in Vormerkung genommen.

Bruck m. p.

365.

**Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche
Bauten vom 20. März 1851,**

womit das Privilegium des Sigmund Hoffmann auf die Dauer des sechsten
Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Sigmund Hoffmann, praktischem Arzte in Wien, verliehene Privilegium vom 14. März 1846, auf eine Verbesserung in der Verfertigung der Bruchbänder, auf die Dauer des sechsten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

366.

**Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche
Bauten vom 20. März 1851,**

womit das Privilegium des Giovanni Battista Descalzi auf die weitere Dauer
von fünf Jahren verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das dem Giovanni Battista Descalzi, Strohsesselmacher in Triest, verliehene Privilegium vom 28. November 1846, auf die Erfindung einer neuen Art Sessel, auf die weitere Dauer des fünften, sechsten, siebenten, achten und neunten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

367.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowl publicznych z dnia 21. Marca 1851, którem przywilej Janowi Köllerowi dnia 13. Marca 1847 nadany, na rok piąty przedłużono.

Ministerstwo handlu postanowiło przywilej Janowi Köllerowi, w Wolfsegg w Austrii Górnej, dnia 13. Marca 1847 nadany na wynalazek maszyny, którą wprawia się w ruch zapomocą stojącej zimnej wody, a która się daje zastosować do każdej maszyny prącej, przedłużyć na dalszy rok; to jest piąty

Bruck m. p.

368.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowl publicznych z dnia 29. Marca 1851, którem przywilej Antoniego Maserati na rok drugi przedłużono.

Ministerstwo handlu przedłużyło przywilej Antoniemu Maseratemu, w Tryjeście (nr. 796), pod dniem 15. Lutego 1850 na odkrycie w budowaniu wiatraków nadany, na dalszy rok jeden, właściwie rok drugi.

Bruck m. p.

369.

S p i s

wyłącznych przywilejów, przez Ministerstwo handlu, przemysłu i budowl publicznych dnia 30. Marca 1851 nadanych.

Przywilej, Franciszkowi Elena, posiadaczowi realności w Maderno w Lombardyi, na rok jeden nadany na ulepszenie metody przy wyrabianiu oleju wawrzynowego (laurowego) zapomocą maszyny w centrum kotła umieszczonej, która zapomocą stosownego przyrządu obracana, warzące się w wodzie jagody wawrzynowe w ustawicznym poruszeniu utrzymując, zbiera oddzielający się olej. Opis tego przywileju złożonym jest w c. k. namiestnictwie w Medyjołanie, gdzie go każdy przejrzeć może. Ze względów policyi zdrowia wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie (l. 1660—H.).

Przywilej, Lucyjanowi Vidie w Paryżu (place de la Bourse nr. 7), dany na ręce Józefa Eugenijusza de Nagy we Wiedniu (w mieście nr. 276), na rok jeden nadany na ulepszenie przewozów dla podróżnych, zwane „przestrzegaczem

367.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 21. März 1851,

womit das dem Johann Köller am 13. März 1847 ertheilte Privilegium auf die weitere Dauer des fünften Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Johann Köller zu Wolfsegg in Ober-Oesterreich vom 13. März 1847, auf die Erfindung einer Maschine, welche mit stehendem kaltem Wasser in Bewegung gesetzt werde, und zu jedem Triebwerke verwendbar sei, auf die weitere Dauer eines, das ist des fünften Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

368.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 29. März 1851,

womit das Privilegium des Antonio Maserati auf die Dauer des zweiten Jahres verlängert wird.

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Antonio Maserati in Triest (Nr. 796) vom 15. Februar 1850 auf eine Entdeckung an den Windmühlen für die weitere Dauer eines, das ist des zweiten Jahres zu verlängern befunden.

Bruck m. p.

369.

V e r z e i c h n i s s

der von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten am 30. März 1851 verliehenen abschließenden Privilegien.

Dem Franz Elena, Realitätenbesitzer zu Maderno in der Lombardie, auf eine Verbesserung der Methode bei der Erzeugung des Lorbeeröles mittelst einer im Centrum des Kessels angebrachten Maschine, welche, durch eine geeignete Vorrichtung gedreht, die im Wasser kochenden Lorbeeren in beständiger Bewegung erhalte und das sich ausscheidende Del. vereinige; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. Statthalterei in Mailand zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1660 — S.)

Dem Luzian Bidle in Paris (place de la Bourse Nr. 7.), durch Joseph Eugen von Nagy in Wien (Stadt Nr. 276), auf eine Verbesserung an den Transportmitteln der Reisenden „Warner“ genannt; für Ein Jahr. In Frankreich ist diese Verbesse-

(Warner).“ We Francyi ulepszenie to otrzymało patent, od dnia 19. Kwietnia 1850 począwszy, na lat piętnaście. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdemu przegłądać wolno. Ze względów bezpieczeństwa publicznego nie stoi wykonywaniu tego przywileju nic na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 1665—H.).

Przywilej, Ottonowi Edwardowi Strohalowi, technikowi i posiadaczowi realności w Wielkich Wisternicach w Morawii, na lat pięć nadany na ulepszenie w wyrabianiu ogniotrwałej posadzki do wykładania pieców piekarskich i innych ognisk. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów bezpieczeństwa publicznego wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na zawadzie (l. 1667—H.).

Przywilej, Karolowi Riessnerowi, technikowi dentystycznemu w Wiedniu (Währingergasse nr. 204), na rok jeden nadany na wynalazek i ulepszenie sztucznych przyrządów dentystycznych, a mianowicie tak sprężyn, jakoteż i osady zębów, która włożona między szczękę górną i dolną, użyta być może nie zrzadzając uciążliwego nacisku lub wytężenia. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przeczytać może. Ze względów sanitarnych naprzeciw wykonywaniu tego przywileju nie ma przeszkody, byle ruchome sprężyny podług przedłożonego wzoru sporządzono ze złota lub stali pozłoconej (l. 1889—H.).

Przywilej, Franciszkowi Bierencowi, miejskiemu kupcowi w Wiedniu (Spittelberg nr. 10), na lat pięć nadany na wynalazek i poprawę, w skutek których wszystkie ozdoby stolarszczyzny, ornamenta, biżuteryje, towary norymberskie, dekoracje, ramy do obrazów, pająki, pudelka na zegary, obicia skrzyń wraz z ich pomniejszych częściami składowymi, niemniej wszelkie przedmioty, które są gatunkiem pomienionych artykułów, lub ze względu swych własności w handlu do przerzeczonych przedmiotów policzyć można, w zupełnem przeciwieństwie z dotychczasowem postępowaniem, z żelaza i białej blachy wypukło z wyciskami lub wybiciem dla pokupu wyrabiane być mogą. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2010—H.).

Przywilej, Szczepanowi Mayerowi, c. k. podporucznikowi i fabrykantowi farb w Lincu w Austrii Górnej, na rok jeden nadany na wynalazek, w skutek którego płótna malarskie zapomocą farb olejnych stają się nieprzeciekłymi, na których krajobrazy, portrety, karty, obwieszczenia i t. p. wyciskać można; przy czem wyciśnięte przedmioty, byle zupełnie wyschły, farbami olejnymi ze tak powiem tylko tchnąć potrzeba, aby mieć malowidło ogniste, nie łuszczące się, twarde a oraz bardzo tanie. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2053—H.).

Przywilej, Józefowi Adolfowi Grünwaldowi, fabrykantowi sznureczków, galonków i knotów, a razem Ludwikowi Seyssowi, mechanikowi i wspólnikowi

nung seit 19. April 1850 auf 15 Jahre patentirt. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 1665 — 5.).

Dem Otto Eduard Strohal, Techniker und Realitäten-Besitzer zu Großwisternitz in Mähren, auf eine Verbesserung in der Erzeugung von feuerfesten Parquetten zur Belegung von Backöfen und andern Feuerräumen; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angefordert. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen (Z. 1667 — 5.).

Dem Karl Riefner, Zahntechniker in Wien (Währingergasse Nr. 204), auf eine Erfindung und Verbesserung an den künstlichen Zahnmaschinen, sowohl Federstücken als Gebissen, welche bei konvergirenden Zähnen in Anwendung gebracht werden können, ohne einen lästigen Druck oder eine Spannung zu verursachen; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums unter der Bedingung kein Bedenken entgegen, daß die beweglichen Federn nach dem vorgelegten Muster aus Gold oder vergoldetem Stahle angefertigt werden (Z. 1889 — 5.).

Dem Franz Bierenz, bürgerlichen Handelsmanne in Wien (Spittelberg Nr. 10), auf eine Erfindung und Verbesserung, alle Möbelverzierungen, Ornamente, Bijouterien, Nürnbergerwaaren, Dekorazionen, Bilderrahmen, Lusters, Uhrkästen, Kastenbeschläge sammt ihren Nebenbestandtheilen, und alle Gegenstände, welche eine Sorte der genannten Artikel bilden, oder vermöge ihrer Eigenschaft im Handel den angeführten Gegenständen beigezählt werden können, ganz dem bisherigen Verfahren entgegen, aus Eisen und Weißblech erhaben, gepreßt oder geprägt zu erzeugen und kaufrecht herzustellen; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 2010 — 5.).

Dem Stephan Mayer, k. k. Lieutenant und Farbenfabrikant zu Linz in Oberösterreich, auf eine Entdeckung in der Verfertigung wasserdichter Zeuge mittelst Delfarben, worauf Landschaften, Portraits, Karten, Kundmachungen u. abgedruckt werden können, und die abgedruckten Gegenstände nach dem völligen Trockenwerden mit Delfarben so zu sagen nur überhaucht werden dürfen, um ein feuriges, nicht brüchiges, dauerhaftes und dennoch sehr billiges Delgemälde darzustellen; für Ein Jahr Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 2053 — 5.).

Dem Joseph Adolf Grünwald, Schnür-, Börtchen- und Dochtfabrikanten, und Ludwig Seyß, Mechaniker und Mitinteressenten an Grünwald's Geschäfte zu Wien (Schot-

w przedsiębiorstwie Grünwaldowem we Wiedniu (Schottenfeld nr. 323), na lat trzy nadany na wynalazek wirującej maszyny tkackiej, która warsztat tkacki, w wyrabianiu niektórych artykułów mniej miejsca zabierając, przynajmniej w pięćnasób przewyższa. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2115—H. A.).

Przywilej, Frydrykowi Roedigerowi w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat dwa nadany na ulepszenia siodeł i szorów końskich. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. niższo-austriackim namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 2115—H. B.).

Przywilej, Frydrykowi Roedigerowi w Wiedniu (St. Ulrich nr. 50), na lat dwa nadany na wynalazek nowego przyrządu do napuszczania oliwą werków przy maszynach wszelkiego rodzaju, jakoteż zależnej od tego właściwej konstrukcyi domów składowych. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. niższo-austriackim namiestnictwie, gdzie go każdy przeglądać może. Uprzywilejowany wydał rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 2115—H. C.).

Przywilej, Franciszkowi Ksaweremu Kukli, upoważnionemu krajowemu fabrykantowi wyrobów chemicznych w Wiedniu (Hernals nr. 86), na rok jeden nadany na wynalazek, w skutek którego papiery publiczne za użyciem niektórych chemicznych i fizykalnych środków stają się nie do naśladowania, ile że przez to tak fotografia i dagerotypia, jakoteż przedruk i przerysowanie wolną ręką niewykonalnemi stają się, a nawet najbieglejsi kunszt mistrze nie zdołają wydać egzemplarz drugi, pierwszemu zupełnie podobny. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2115—H. D.).

Przywilej, Maurycemu Girardoniemu, mechanikowi w Tattendorfie pod Badenem w Niższej Austrii, na rok jeden nadany na poprawę mechanicznych motowideł w przędzalniach bawełny, w skutek której poprawy zapomocą dwóch szyb frykcyjnych i jednej sprężyny motowidło w prędszy lub wolniejszy ruch się wprowadza, tudzież natychmiast, i to na każdym stanowisku robotnika wstzymanem być może. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2115—H. E.).

Przywilej, Benedyktowi Neumannowi, malarzowi i dekoratorowi w Wiedniu (Altlerchenfeld nr. 124), na rok jeden nadany na wynalazek nowego postępowania, przez które wszelkie artykuły galanteryjne i zbytkowe z drzewa lub masy papierowej wyrabiane, podobnemi do porcelany uczynić można. Opis tego przywileju znajduje się w c. k. niższo-austriackim namiestnictwie, gdzie go każdy przejrzeć może (l. 2115—H. F.).

Przywilej, Wiljamowi Crosskill, mechanikowi w Beverley, hrabstwie Yorkshire w Anglii, dany na ręce Ludwika Leona Wolfa, mechanika w New-York w północnej Ameryce, nateraz w Wiedniu (Jaegerzeile nr 533), na rok jeden

tenfeld Nr. 323), auf die Erfindung einer rotirenden Webemaschine, welche den Webstuhl in den entsprechenden Artikeln mindestens fünfmal an Leistungsfähigkeit und Raumersparniß übertreffe; für Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 2115 — S. A.).

Dem Friedrich Rödiger, in Wien (St. Ulrich Nr. 50) auf Verbesserungen am Sattelzeuge und Pferdegeschirre; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich in der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2115 — S. B.).

Dem Friedrich Rödiger, in Wien (St. Ulrich Nr. 50), auf die Erfindung einer neuen Vorrichtung zum Einölen der Triebwerke aller Arten von Maschinen und einer dadurch bedingten eigenthümlichen Konstruktion der Lagerhäuser; für Zwei Jahre. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2115 — S. C.).

Dem Franz Xaver Kukla, landesbefugter Fabrikant chemischer Produkte in Wien (Hernals Nr. 86), auf die Erfindung durch die Anwendung mehrerer theils chemischer, theils physikalischer Kunstleistungen die Unnachahmlichkeit von Werthpapieren zu erzielen, indem hierdurch sowohl die Photographie und Daguerrotypie, als auch der Umdruck und die freie Handzeichnung unanwendbar gemacht werde, und selbst der kunstfertigste Erzeuger nicht im Stande sei, ein zweites dem ersteren ganz ähnliches Produkt hervorzubringen; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 2115 — S. D.).

Dem Moriz Girardoni, Mechaniker zu Lattendorf nächst Baden in Niederösterreich, auf die Verbesserung der bei der Baumwollspinnerei in Anwendung stehenden mechanischen Garnweife (Haspel), welche darin bestehe, daß mittelst zweier Friktions-scheiben und einer Feder der schnellere oder langsamere Lauf des Haspels, und auch der augenblickliche Stillstand desselben, und zwar auf jedem Standpunkte des Arbeiters bewirkt werden könne; für Ein Jahr. Die Geheimhaltung wurde angefordert (Z. 2115 — S. E.).

Dem Benedikt Neumann, Mahler und Dekorateur in Wien (Altlerchenfeld Nr. 124), auf die Erfindung eines neuen Verfahrens, wodurch alle aus Holz oder Papiermasse zu verfertigenden Galanterie- und Luxus-Artikel dem Porzellan ähnlich hergestellt werden können; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 2115 — S. F.).

Dem William Crosskil, Maschinenbauer in Beverley, Grafschaft Yorkshire in England, durch Louis Leo Wolf, Maschinenbauer aus New-York in Nordamerika, dermalen zu Wien (Jägerzeile Nr. 533), auf eine Verbesserung in der Konstruktion

nadany na ulepszenie w konstrukcyi wałków skibowych, zwanych „pulweryzato-rem Crosskilla“, aby zorane pole przed zasiewem i po zasiewie powłoczyć. Opis przywileju znajduje się w c. k. niższo-austryjackiem namiestnictwie, gdzie go każdy przeczytać może. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 2115—H. G.).

Przywilej, Wilhelmowi Haehnerowi, królewskiemu saskiemu jeneralnemu konsulowi w Liwurnie, dany na ręce Dra. Andrzeja kawalera Gredlera, nadwornego i krajowego adwokata i notaryjusza we Wiedniu, na lat trzy nadany na wynalazek pieca do destylowania żywego srebra i oddzielenia go od innych kruszców, w którymto piecu kruszce w większych lub mniejszych sztukach z materyałami palnymi zmieszane palą się, a który dłuższy czas bez przerwy w czynności utrzymać można; przy tej operacyi w komórkach kondensacyjnych opadają wyziewy żywego srebra, koszta przysposobiania kruszców są mniejsze, materiał palny tudzież koszta roboty i reparacyj się oszczędzają, nadto unika się ubytku żywego srebra i chorób merkuryjalnych. O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów sanitarnych przeciw wykonywaniu tego przywileju nie stoi na zawadzie. Uprzywilejowany złożył rewers, jakiego się od cudzoziemców wymaga (l. 2115—H. H.).

Przywilej, Józefowi Muckowi de Muckenthal, używającemu firmy Józefa Mucka, c. k. krajowego i uprzywilejowanego kapelusznika i miejskiego kupca w Pradze nr. 568—I., na lat pięć nadany na wynalazek w urządzaniu pilśni z użyciem wełny owczej ku wyrabianiu wszelkich kapeluszków i innych towarów pilśnianych, przezco te przedmioty na stosowności, piękności i trwałości zyskują i za tanie ceny wyrabiane być mogą. O zachowanie tajemnicy proszono (l. 2203—H.).

Bruck m. p.

von Erdschollenwalzen, um geackertes Land vor und nach der Saat zu rollen „Crosskill's Pulverisator“ genannt; für Ein Jahr. Die offengehaltene Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei der k. k. niederösterreichischen Statthalterei zu Federmanns Einsicht in Aufbewahrung. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2115 — S. G.).

Dem Wilhelm Hähner, königlich sächsischer General-Konsul in Livorno, durch Dr. Andreas Ritter von Grebler, Hof- und Gerichts-Advokat und Notar in Wien, auf die Erfindung eines Quecksilber-Destillationsofens zur Scheidung des Quecksilbers aus seinen Erzen, in welchem die Erze in mehr oder minder großen Stücken mit Brennmaterialie vermischt, gebrannt werden, und der lange Zeit ununterbrochen im Gange erhalten werden könne; hiebei werden die Quecksilberdämpfe in Kondensationskammern niedergeschlagen, und es werde eine Verminderung der Aufbereitungskosten der Erze, Ersparniß an Brennmaterialie, Arbeitslohne und Reparationskosten, dann Vermeidung der Quecksilberverluste und Mercurialkrankheiten erzielt; für Drei Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen. Der Fremdenrevers liegt vor (Z. 2115 — S. H.).

Dem Joseph Muck von Muckenthal, unter der Firma Joseph Muck, k. k. landesbefugter und privilegirter Hutfabrikant und bürgerlicher Kaufmann in Prag Nr. 568 — I., auf eine Erfindung in der Filzfabrikation mit Verwendung der Schafwolle zur Erzeugung aller Sorten Hüte und anderer Filzwaaren, wodurch diese Gegenstände an Zweckmäßigkeit, Schönheit und Festigkeit gewinnen und zugleich um billige Preise erzeugt werden können; für Fünf Jahre. Die Geheimhaltung wurde angesucht (Z. 2203 — S.).

Bruck m. p.

